

Tre arbetstagare vid ett logistikföretag har sagt upp sig för att arbeta hos ett konkurrerande företag. Fråga om arbetstagarna under sin anställning hos logistikföretaget brutit mot lojalitetsplikten och företagshemlighetslagen och om de därför är skyldiga att betala allmänt och ekonomiskt skadestånd till bolaget. Även fråga om det nya företaget är skadeståndsskyldigt mot logistikföretaget för att i strid med företagshemlighetslagen ha röjt och utnyttjat företagshemligheter som angripits av arbetstagarna.

ARBETSDOMSTOLEN

DOM
2018-04-25
Stockholm

Dom nr 25/18
Mål nr A 90/16

KÄRANDE

Mål I

1. Biltrafikens Arbetsgivareförbund, Box 5384, 102 49 Stockholm

Mål II och III

2. XR Logistik AB, 556762-3458, Box 30, 541 21 Skövde

Ombud för båda: advokaterna Anna Ramsay och Shervin Shikhan,
Advokatfirman Lindahl KB, Box 11911, 404 39 Göteborg

SVARANDE

Mål I

1. Unionen, 105 32 Stockholm

2. P.Å.J:s dödsbo i Skara

3. T.L. i Lidköping

Ombud för 1–3: förbundsjuristerna Elisabet Ohlsson och Märta Lindberg
samt chefsjuristen Martin Wästfelt, adress som Unionen

Mål II

4. T.A. i Skara

Ombud: advokaten Robert Storgårds, Advokatfirman Lexum RS AB,
Enhagslingen 2, 187 40 Täby

Mål III

5. Tima Logistik AB, 556994-8374, Hissgatan 2, 531 40 Lidköping

Ombud: advokaterna Pia Nyblaeus och Magnus Tonell, ADN Law
Advokatfirma KB, Box 7641, 103 94 Stockholm

SAKEN

skadestånd för brott mot lojalitetsplikt m.m.

Bakgrund

Mellan Biltrafikens Arbetsgivarförbund och Unionen gäller kollektivavtal, Tjänstemannaavtalen. XR Logistik AB (XR) är medlem i Biltrafikens Arbetsgivarförbund.

T.L. är medlem i Unionen. Det var P.Å.J. också. T.A. är inte medlem i någon arbetstagarorganisation.

P.Å.J., T.L. och T.A. (arbetstagarna) var tidigare anställda hos XR. P.Å.J. och T.L. var transportledare och säljare. T.A. var transportchef. I september 2015 sade de upp sig och meddelade att de skulle börja arbeta hos Tima Logistik AB (Tima). Deras anställningar upphörde i månadsskiftet november/december 2015.

Tima bildades som ett lagerbolag. Enligt bolagsordningen från den 2 mars 2015 ska bolaget sälja transport- och logistiktjänster och bedriva därmed förenlig verksamhet. Arbetstagarna var i vart fall under perioden den 2 mars–2 april 2015 aktieägare i Tima. B.L., som tidigare arbetat som vice vd hos XR, är sedan den 2 mars 2015 aktieägare, styrelseledamot och firmatecknare i Tima.

Tima bedriver med XR konkurrerande verksamhet och har bl.a. sedan januari 2016 övertagit transportuppdrag för Svenska Foder som dessförinnan utförts av XR.

Twisten gäller om arbetstagarna under sin anställning hos XR brutit mot lojalitetsplikten och företagshemlighetslagen och om de därför är skyldiga att betala allmänt och ekonomiskt skadestånd till bolaget. Twisten gäller också om Tima är skadeståndsskyldigt mot XR för att i strid med företagshemlighetslagen ha röjt och utnyttjat XR:s företagshemligheter som angripits av arbetstagarna.

Biltrafikens Arbetsgivarförbund har för XR väckt talan mot Unionen och dess medlemmar P.Å.J. och T.L. Detta är en sådan arbetstvist som ska tas upp av Arbetsdomstolen som första domstol (2 kap. 1 § första stycket arbetstvistlagen).

XR har väckt talan mot T.A. och Tima. Arbetsdomstolen har funnit att det är lämpligt att med stöd av 2 kap. 1 § tredje stycket respektive 1 kap. 1 § andra stycket arbetstvistlagen handlägga dessa två tvister gemensamt med tvisten mellan Biltrafikens Arbetsgivarförbund och Unionen m.fl.

P.Å.J. har avlidit efter att huvudförhandling hållits.

Yrkanden m.m.

Mål I

Biltrafikens Arbetsgivarförbund har yrkat att var och en av P.Å.J. och T.L. till XR ska betala

- 4 205 000 kr (hälften av 8 410 000 kr) avseende ekonomiskt skadestånd för brott mot lojalitetsplikten och företagshemlighetslagen,

- 100 000 kr (hälften av 200 000 kr) avseende allmänt skadestånd för brott mot kollektivavtalet, samt
 - 1 000 000 kr (hälften av 2 000 000 kr) avseende allmänt skadestånd för brott mot företagshemlighetslagen,
- eller, vad gäller samtliga delbelopp ovan, det lägre totalbelopp som Arbetsdomstolen finner att var och en av P.Å.J. och T.L. ska svara för.

För det fall P.Å.J. och T.L. inte skulle anses ha brutit mot lojalitetsplikten men väl mot företagshemlighetslagen har Biltrafikens Arbetsgivarförbund yrkat att P.Å.J. och T.L. solidariskt med T.A. och Tima Logistik AB ska betala 10 410 000 kr till XR, varav 8 410 000 kr avser ekonomiskt skadestånd och 2 000 000 kr avser allmänt skadestånd.

På beloppen har ränta yrkats enligt 6 § räntelagen från den 17 juli 2016 (dagen för delgivning av respektive stämning) till dess betalning sker.

P.Å.J. och T.L. har medgett att de har utfört vissa handlingar som kan ses som brott mot lojalitetsplikten. För detta har P.Å.J. och T.L. medgett att betala ett allmänt skadestånd om 75 000 kr vardera. Yrkandet om ekonomiskt skadestånd för brott mot lojalitetsplikten har bestritts och inget belopp har godtagits som skäligt i och för sig.

P.Å.J. och T.L. har bestritt yrkandet om skadestånd avseende brott mot företagshemlighetslagen. Inget belopp har godtagits som skäligt i och för sig.

P.Å.J. och T.L. har godtagit sättet räntan är beräknad.

Mål II och III

XR har yrkat att T.A. och Tima solidariskt till XR ska betala

- 8 410 000 kr avseende ekonomiskt skadestånd för brott mot, för T.A:s del lojalitetsplikten respektive företagshemlighetslagen, och för Timas del företagshemlighetslagen, samt
- 2 000 000 kr avseende allmänt skadestånd för brott mot företagshemlighetslagen.

På beloppen har ränta yrkats enligt 6 § räntelagen från den 1 augusti 2016 (dagen för delgivning av stämning) till dess betalning sker.

T.A. och Tima Logistik AB har bestritt yrkandena. Inget belopp har godtagits som skäligt i och för sig. Sättet räntan är beräknad har godtagits.

Biltrafikens Arbetsgivarförbund och XR har tillagt att det sammanlagda belopp som ska betalas av P.Å.J., T.L., T.A. respektive Tima Logistik AB inte ska överstiga

- 8 410 000 kr såvitt avser ekonomiskt skadestånd,
- 200 000 kr såvitt avser allmänt skadestånd för kollektivavtalsbrott, och
- 2 000 000 kr såvitt avser allmänt skadestånd för brott mot företagshemlighetslagen.

Samtliga parter har yrkat ersättning för rättegångskostnader.

Kärandeparterna har yrkat att P.Å.J., T.L., T.A. och Tima Logistik AB ska solidariskt ersätta Biltrafikens Arbetsgivarförbunds och XR:s rättegångskostnader.

Parterna har till utveckling av sin talan anfört i huvudsak följande.

Biltrafikens Arbetsgivareförbund och XR Logistik

Sammanfattning av grunderna

Brott mot lojalitetsplikten

Arbetstagarna och B.L. har gemensamt planerat och drivit konkurrerande verksamhet med XR, under tiden arbetstagarna var anställda hos XR. Detta har skett genom bolaget Tima. Arbetstagarna har härigenom agerat i strid med lojalitetsplikten i såväl sina anställningsavtal som det på arbetsplatsen gällande kollektivavtalet.

Arbetstagarnas och B.L:s ageranden har varit i sådan grad gemensamt samordnade att de ageranden som ligger var och av arbetstagarna och B.L. till last ska tillräknas övriga arbetstagare.

De ageranden som läggs arbetstagarna till last är sammanfattningsvis följande.

Ett drygt halvår innan avtalet mellan Tima och Svenska Foder undertecknades den 10 mars 2015, började B.L. och arbetstagarna planera och förbereda den logistikverksamhet som de skulle komma att bedriva tillsammans i Tima. Planerna hade redan i slutet av augusti 2014 kommit så långt att det tagits kontakt med it-leverantören G.B. för inköp av ett transportledningssystem till den nya verksamheten.

Arbetstagarna har fr.o.m. i vart fall februari 2015 regelbundet haft kontakt med B.L. vad gäller planering och start av Timas verksamhet. Kontakterna

har varit frekventa och under vissa perioder har det varit fråga om flera kontakter varje dag.

Tima registrerades den 2 mars 2015, då det också hölls en extra bolagsstämma vid vilken arbetstagarna och B.L. tecknade sig för vardera en fjärdedel av aktierna. Den 18 mars 2015 upprättades en detaljerad tidplan över hur verksamheten i Tima skulle utvecklas. Tidplanen har därefter i stora delar följts.

Arbetstagarnas aktivitet i Tima har bl.a. skett via Timas it-miljö i vilken de har kunnat logga in via särskilda lösenord. Arbetstagarna har i Timas it-miljö såväl på dag- som på kvällstid läst och skickat e-post till varandra och till Timas ställföreträdare B.L. De har använt e-postadresser med domännamnet @timalogistik.se.

Arbetstagarna har också skickat sms till varandra och till B.L. i vilka de upplyst varandra om att e-post har skickats via Timas it-miljö. De har också uppmanat varandra att hålla daglig koll på e-posten.

Arbetstagarna har vidare tillsammans med B.L. vidtagit en rad avgörande åtgärder för att starta Timas verksamhet och för Tima tecknat avtal med kunder och leverantörer.

Arbetstagarna har under perioden februari–juli 2015 vid i vart fall 15 olika tillfällen närvarat vid fysiska möten där arbetstagarna har agerat i egenskap av företrädare för Tima och för Timas räkning. Vid de flesta tillfällena har även B.L. närvarat.

Arbetstagarna har tillsammans med B.L. haft kontakter och möten med J.O.S. och andra företrädare för Svenska Foder i syfte att förhandla priser och villkor för det transportavtal som Tima kom att teckna med Svenska Foder. Vid minst två av de fysiska mötena har representanter från Svenska Foder närvarat och vid det ena tillfället har avtalet mellan Tima och Svenska Foder tecknats genom arbetstagarnas försorg. Arbetstagarna har därutöver haft i vart fall två telefonmöten där arbetstagarna och B.L. deltagit. Vid ett tillfälle har även Svenska Foder deltagit.

Arbetstagarna har även besökt Varaslättens Lagerhus (Lagerhuset) för Timas räkning. Vid mötet har arbetstagarna marknadsfört Tima och förutsättningar för Lagerhuset att ingå avtal med Tima har diskuterats. Vid detta möte har inte B.L. närvarat. Mötet med Lagerhuset har skett på arbetstagarnas arbetstid.

Arbetstagarna har vid flera tillfällen haft kontakt med G.B., leverantör av it-system för transportledning, för inköp av system till Timas verksamhet. Vid i vart fall ett tillfälle har två av arbetstagarna och B.L. träffat G.B. i Skövde.

Arbetstagarna har vid flera tillfällen haft kontakt med Fastighets AB Joelin 24 som är den hyresvärd som Tima hyr sin lokal av. Vid minst ett tillfälle har arbetstagarna tillsammans med B.L. träffat hyresvärderna. Vid det mötet har Tima ingått det lokalhyresavtal för den lokal på Hissgatan 1 i Lidköping som Tima hyr.

Arbetstagarna har också, tillsammans med B.L., för Timas räkning haft kontakt med och ingått avtal med Lagerhuset.

I mitten av september 2015 sade arbetstagarna upp sig från sina anställningar hos XR. Vid samma tid meddelade Svenska Foder att avtalet med XR inte skulle förnyas efter årsskiftet.

Arbetstagarnas agerande utgör ett brott mot lojalitetsplikten och har orsakat XR skada bl.a. genom att XR har förlorat Svenska Foder som kund.

XR gör inte gällande att arbetstagarna skulle ha utfört ett dåligt arbete vare sig under den tid som arbetstagarna arbetat hos XR och parallellt bedrivit en konkurrerande verksamhet eller under den tid som arbetstagarna arbetade kvar under uppsägningstiden.

P.Å.J. och T.L. är medlemmar i Unionen och därmed bundna av kollektivavtalet. De är därför enligt medbestämmandelagen skyldiga att vara och en betala ekonomiskt och allmänt skadestånd till XR för brott mot lojalitetsplikten enligt kollektivavtalet.

T.A:s agerande innebär ett brott mot lojalitetsplikten i hans enskilda anställningsavtal och han är därför skyldig att ersätta XR för den ekonomiska skada som bolaget lidit.

Brott mot företagshemlighetslagen

Arbetstagarna har i strid med företagshemlighetslagen utnyttjat och röjt XR:s företagshemligheter.

Arbetstagarna har genom sina anställningar hos XR haft detaljerad information om den logistikverksamhet som XR bedrivit i allmänhet och verksamheten för Svenska Foder i synnerhet, såsom villkor, prislister, vinstmarginaler, kalkyler för prissättning och annan information om samarbetet mellan XR och Svenska Foder. Denna information har utgjort företagshemligheter hos XR.

Arbetstagarna har säkrat fortsatt tillgång till XR:s företagshemligheter. Detta har skett genom att ett USB-minne under kvällen den 24 februari 2015 anslutits till T.A:s dator och filer har kopierats ner från XR:s server. Det kopierade materialet, som har förvarats i en låst mapp som bara varit tillgänglig för de som behövt materialet i sitt arbete, består av ca 140 filer som rör XR:s samarbete med Svenska Foder. Dokumenten har använts av Tima när det bolaget skapat avtalsutkast för samarbetet mellan Tima och Svenska Foder, när det haft kontakt med företrädare för Svenska Foder och när det har förhandlat om villkor och priser för avtalet med Svenska Foder. Användandet har skett gemensamt och i samråd mellan arbetstagarna och B.L.

Dokument i den aktuella mappen har inte bara kopierats till USB-minnet, utan har även öppnats direkt från XR:s server på T.A:s dator den 2 mars 2015, samma dag som T.A. blev aktieägare i Tima. T.A. redigerade då avtalet mellan XR och Svenska Foder och döpte om det till ”Timas avtal”. Avtalet mellan Tima och Svenska Foder ingicks den 10 mars 2015. Det finns alltså ett nära tidsmässigt samband mellan de ovan skildrade åtgärderna och avtalstecknandet.

T.A., som var bunden av ett sekretessåtagande i sitt anställningsavtal, har inte haft rätt att kopiera filerna i det syfte som kopieringen hade, nämligen att materialet skulle användas i Timas verksamhet.

Arbetstagarna har insett eller borde ha insett att de inte fick röja XR:s företagshemligheter till Tima eller utnyttja informationen i Timas verksamhet. Genom agerandet har arbetstagarna ådragit sig ett ansvar för den skada som XR lidit. Arbetstagarna ska därför solidariskt betala både ekonomiskt och allmänt skadestånd till XR.

Arbetstagarna har i egenskap av aktieägare i Tima och genom sina kontakter med B.L. röjt XR:s företagshemliga information till Tima. Det har rått kunskapsidentitet mellan arbetstagarna och Tima, bl.a. genom det förhållandet att de varit aktieägare i bolaget. Tima har, genom arbetstagarna och B.L., förberett avtalsutkast, formulerat villkor och satt priser för Timas avtal med Svenska Foder med full insyn i och kännedom om innehållet i den mapp på XR:s server som bestod av ca 140 filer rörande XR:s samarbete med Svenska Foder.

XR:s företagshemligheter har haft avgörande betydelse för Timas möjligheter att lämna ett konkurrenskraftigt anbud till Svenska Foder. Utan informationen hade Tima inte kunnat lämna det anbud till Svenska Foder som Tima gjort.

Timas verksamhet har därmed innefattat ett uppsåtligt eller oaktsamt utnyttjande av XR:s företagshemligheter. Tima har insett eller bort insett att företagshemligheterna angripits i strid med företagshemlighetslagen. Tima ska därför solidariskt med arbetstagarna betala ekonomiskt och allmänt skadestånd till XR.

Bakgrund

XR är ett av Skaraborgs största transportföretag och erbjuder tjänster inom områdena logistik, transport och frakt. XR och dess föregångare har sedan 2001 skött huvuddelen av Svenska Foders transporter.

Det senaste avtalet mellan XR och Svenska Foder gällde under perioden 1 januari 2013–31 december 2015 med en uppsägningstid om sex månader. Den 2 juni 2015 sade Svenska Foder upp avtalet med XR. Några skäl angavs inte, men Svenska Foder gav inga signaler om att samarbetet inte skulle fortsätta. Den 18 september 2015 meddelade dock Svenska Foder att det redan den 10 mars samma år hade tecknat ett nytt treårigt transportavtal med det nystartade bolaget Tima. Samarbetet mellan XR och Svenska Foder upphörde därmed den 31 december 2015.

Arbetstagarna var anställda hos XR som transportledare och säljare och arbetade bl.a. med XR:s transporter för Svenska Foder. Den 18 september 2015 sade arbetstagarna, samt två andra anställda, upp sig från XR. Alla de fem anställda meddelade i samband med uppsägningarna att de skulle börja arbeta hos Tima. Arbetstagarnas anställningar hos XR upphörde i månads-skiftet november–december 2015.

Händelseförloppet

Inledande förberedelser under 2014

Redan under augusti och september 2014 har det funnits långt framskridna planer på att arbetstagarna skulle starta en logistikverksamhet tillsammans med B.L. Planerna hade kommit så långt att arbetstagarna har haft kontakt med it-leverantören G.B. för inköp av ett transportledningssystem till den nya verksamheten. T.A. har bl.a. den 28 augusti, den 2 september och den 16 september 2014 haft kontakt med G.B. angående inköp av ett transportledningssystem anpassat för just Timas verksamhet och uppdraget för Svenska Foder. Offerten skulle nämligen avse ett datasystem som skulle vara anpassat för sex användare och som skulle kunna hantera 30–40 lastbilar. Offerten behövdes bl.a. som underlag för ett möte med banken.

Nedladdningen av XR:s företagshemliga information m.m.

T.A. har på kvällen tisdagen den 24 februari 2015 anslutit ett USB-minne till sin dator och kopierat mappen ”Svenska Foder” från XR:s server. Nedladdningen har skett två dagar innan arbetstagarna har haft ett möte med B.L. Det kopierade materialet består av ca 140 filer som rör XR:s samarbete med Svenska Foder. Mappen innehöll all information hos XR om samarbetet mellan XR och Svenska Foder, såsom gamla och aktuella avtal, priser och prislistor, mötesanteckningar, projekt, uppföljningar, statistik, simuleringar av olika alternativ, tidplaner och kalkyler. Det är fråga om information om affärs- eller driftsförhållanden i XR:s rörelse som utgör företagshemligheter. Informationen i mappen är så företagsspecifik att ett röjande medför skada för XR i konkurrenshänseende. Mappen har därför varit låst hos XR och endast vissa medarbetare hos XR har haft åtkomst till denna, däribland arbetstagarna.

Dokument i den aktuella mappen har inte bara kopierats till USB-minnet, utan har även öppnats direkt från XR:s server. På kvällen den 2 och 3 mars 2015 har samma USB-minne som använts för att kopiera mappen ”Svenska Foder”, anslutits till T.A:s dator och ett antal dokument med anknytning till avtalet mellan Tima och Svenska Foder har skapats och redigerats. Dokumenten har samma struktur och är namngivna på ett liknande sätt som i den ursprungliga mappen på XR:s server och de har skapats direkt från motsvarande dokument i mappen. De har skapats och använts för att reglera villkoren för det avtal som Tima planerat att teckna med Svenska Foder och som Tima sedermera tecknat med Svenska Foder.

XR:s företagshemligheter har alltså använts av Tima när bolaget skapat avtalsutkast för samarbetet mellan Tima och Svenska Foder, haft kontakt med företrädare för Svenska Foder och när det har förhandlat om villkor och priser för avtalet med Svenska Foder. Användandet har skett gemensamt och i samråd mellan arbetstagarna och B.L.

Möten under perioden den 26 februari – den 9 mars 2015

Under perioden den 26 februari – den 9 mars 2015 har arbetstagarna deltagit i ett flertal möten rörande Tima.

Torsdagen den 26 februari 2015 hölls ett möte hemma hos T.L. På kvällen söndagen den 1 mars 2015 hölls ett telefonmöte med Svenska Foder. Dagen efter, måndagen den 2 mars 2015, hölls en extra bolagsstämma i Tima, vid vilken arbetstagarna deltog. I samband därmed har de tecknat aktier och blivit delägare i bolaget. På kvällen samma dag har de digitala avtal med Svenska Foder, som T.A. laddat ner från XR:s server, öppnats och bearbetats för Timas räkning. På torsdagen den 5 mars 2015 har

arbetstagarna och B.L. haft ytterligare ett möte hemma hos T.L. Ett telefonmöte hölls måndagen den 9 mars 2015.

Mötet och avtalstecknandet med Svenska Foder den 10 mars 2015

Tisdagen den 10 mars 2015 undertecknades avtalet mellan Tima och Svenska Foder. Samma dag hade arbetstagarna ett möte med B.L.

Arbetstagarna har varit delaktiga i att ta fram och färdigställa det treåriga transportavtal som senare samma dag ingåtts mellan Tima och Svenska Foder. T.L. och P.Å.J. har känt till T.A:s nedladdning och bearbetning av XR:s avtal med Svenska Foder.

Att avtalet mellan Tima och Svenska Foder har ingåtts vid just denna tidpunkt har sin bakgrund i att J.N. på Svenska Foder, som har förhandlat avtalet med Tima för Svenska Foders räkning, i april 2015 har avslutat sin anställning som vd på Svenska Foder för att ta anställning i Tyskland.

Inköp av transportledningssystem

Direkt efter att avtalet med Svenska Foder har tecknats har arbetstagarna på nytt tagit initiativ till att för Timas räkning köpa ett transportledningssystem. T.A. skickade den 12 mars 2015 en förfrågan om att träffa G.B. för att diskutera inköp av transportledningssystemet. Efter ytterligare kontakter hölls ett möte med G.B. i Skövde den 15 april 2015. Vid mötet deltog B.L., T.L. och T.A. Mötet resulterade i att Tima senare köpte ett transportledningssystem av G.B.

Upprättandet av tidplanen och utvecklingen av verksamheten i Tima

Arbetstagarna har under mars 2015 i samråd med B.L. tagit fram en detaljerad tidplan över hur de skulle utveckla verksamheten i Tima. Dokumentet har redigerats och sparats på T.A:s dator den 21 mars 2015. Av sms-konversation mellan arbetstagarna framgår att även T.L. och P.Å.J. har fått del av tidplanen, eller ”att göra listan”, som den kallades. Tidplanen utgör ett dokument för hur verksamheten i Tima skulle utvecklas av arbetstagarna framöver. Av tidplanen framgår att arbetstagarna och B.L. noggrant planerat för att starta en konkurrerande verksamhet med XR och att avsikten redan från början har varit att den konkurrerande verksamheten skulle ta över avtalet med Svenska Foder från XR. Tidplanen har i stort följts och de åtgärder som planerats för den konkurrerande verksamheten har genomförts.

Arbetstagarnas kommunikation via Timas it-miljö

Från slutet av mars 2015 har Tima haft en fungerande it-miljö med e-post-adresser. Arbetstagarna har kunnat logga in i it-miljön. Arbetstagarna och B.L. har sedan början av april använt it-miljön för att kommunicera med varandra.

Påstådd försäljning av arbetstagarnas aktier i Tima

Arbetstagarna har inte, såsom svarandeparterna gör gällande, den 2 april 2015 sålt sina aktier i Tima till B.L. och därmed upphört att vara delägare i Tima. Det utdrag från Timas aktiebok som getts in som bevisning för att arbetstagarna har avyttrat sina aktier i Tima den 2 april 2015 utgör inget annat än ett dokument som har upprättats i efterhand.

Uppgiften att delägarskapet i Tima hade upphört den 2 april 2015 framkom inte vid den lokala fackliga förhandlingen som ägde rum vid två olika tillfällen, den 14 och den 20 januari 2016. Uppgiften presenterades först vid den centrala förhandlingen den 30 mars 2016. Arbetstagarna har inte lämnat någon förklaring till att uppgiften om försäljningen av aktierna, vare sig vid den lokala fackliga förhandlingen den 14 januari 2016 eller vid förhandlingen den 20 januari 2016. Det finns inte någon korrespondens mellan parterna som ger stöd för att B.L. skulle ha köpt tillbaka aktierna eller som visar att köpeskillingen för aktierna återbetalats till arbetstagarna. Mot bakgrund av de omfattande kontakterna mellan parterna är det rimligt att anta att den aktuella aktieöverlåtelsen skulle ha diskuterats mellan parterna vid i vart fall något tillfälle. Så är inte fallet.

Möten och kontakter under april och maj 2015

Arbetstagarna och B.L. har under april och maj 2015 haft löpande kontakt angående olika förhållanden som rör Tima och bl.a. Timas relation med Svenska Foder. Måndagen den 6 april 2015 hölls ett möte mellan arbetstagarna och B.L. Tisdagen den 7 april 2015 har arbetstagarna och B.L. haft kontakt angående registreringen av firman för Tima. Fredagen den 17 april 2015 har B.L. skickat ett sms till T.L. och T.A. och bett dem ta en titt på ett förslag till ny logga. På eftermiddagen samma dag har T.L. skickat ett sms till B.L. angående intern information från Svenska Foder. B.L. har den 18 april 2015 skickat ett sms till T.A. rörande ”J.N.”, vid Svenska Foder.

Fredagen den 8 maj 2015 har P.Å.J. och T.L. haft en sms-konversation om T.A:s ledighet i Tima, och då bl.a. sagt att det måste påtalas att T.A. i ett visst sammanhang inte kunde räkna med någon lön. De har alltså diskuterat frågor avseende T.A:s anställning hos Tima.

Hyresavtal för Timas räkning

Under maj och juni 2015 har T.L. vidtagit åtgärder för att ingå ett lokalhyresavtal för Timas räkning. T.L. har upplyst om att arbetstagarna ska ha möte på kvällen den 20 maj 2015 där ett utkast till hyresavtalet diskuteras. Övriga arbetstagare har tagit del av villkor för Timas hyresavtal och tagit aktiv del i Timas tecknande av hyresavtal.

T.L. har den 20 maj samt den 5–12 juni haft sms-konversationer med J.G., som är styrelseledamot i Fastighets AB Joelin 24.

Efter ytterligare sms-kontakter mellan T.L., B.L. och J.G. hölls ett möte med J.G. den 22 juni.

Fastighets AB Joelin 24 är ägare till fastigheten Lidköping Skiffern 6 med adress Hissgatan 2 i Lidköping, vilken är den fastighet som Tima bedriver sin verksamhet ifrån. J.G. skickade över ett utkast till hyresavtal.

Möte med Svenska Foder

Den 28 maj 2015 hölls det för Timas räkning ett möte hemma hos T.L. med Svenska Foder. Vid mötet närvarade arbetstagarna, B.L. och två företrädare för Svenska Foder.

Svenska Foder säger upp avtalet med XR

Tisdagen den 2 juni 2015, dvs. i veckan efter att arbetstagarna har närvarat vid Timas möte med Svenska Foder, har Svenska Foder sagt upp avtalet med XR. Uppsägningen har skickats till T.A. i egenskap av transportchef vid XR.

Kontakter med Lagerhuset

B.L. och T.L. har den 28 maj 2015 bestämt tid för och planerat möte med Lagerhuset, som då var kund hos XR och senare blev kund hos Tima.

Måndagen den 1 juni 2015 öppnade T.A. dokumentet ”Transportavtal mellan XR AB och Varaslättens Lagerhus.docx” på XR:s server.

Torsdagen den 4 juni 2015 hade arbetstagarna ett möte med Lagerhuset. B.L. var inte närvarande vid det mötet, men han var informerad om det. Han skickade den dagen ett sms till T.L. och T.A., vilket T.L. svarade på. T.L. upplyste därvid om att arbetstagarna haft ett möte med Lagerhuset angående tecknandet av ett avtal med Tima, och skrev då följande:

”Ok. Vi var på lagerhuset idag. Dom skriver gärna av”

B.L. svarade på T.L:s sms, med en tummen upp-symbol, två smileys, orden ”champagne till kusten” och därefter ytterligare två emojis med festliga motiv.

Det görs gällande att de sista bokstäverna ”av” i T.L:s sms till B.L. ursprungligen har varit ordet ”avtal”, men att delar har fallit bort när sms:et återskapats i den it-forensiska utredningen. Av utredningen i denna del kan dras slutsatsen att arbetstagarna vid mötet med Lagerhuset diskuterade ett framtida samarbete mellan Tima och Lagerhuset. Av arbetstagarnas egna uppgifter framgår att deras lojalitet låg hos Tima och inte hos XR vid denna tidpunkt, trots att de var anställda hos XR.

Lagerhuset är sedan november 2015 kund hos Tima, och avtalet mellan dem är delvis ett resultat av de kontakter som de anställda haft med Lagerhuset under sin anställning hos XR. Att svaret till B.L. var en positiv nyhet framgår av hans svar där han angav att det skulle firas med champagne. Med ”till kusten” syftar B.L. på den träff i Grebbestad som han och arbetstagarna skulle ha under den kommande helgen.

Mötet under helgen 5–6 juni 2015

Helgen den 5–6 juni 2015 träffades arbetstagarna tillsammans med B.L. på ”kusten” – det vill säga i Bohuslän – bl.a. i syfte att utveckla verksamheten i Tima. Att B.L. vid denna tidpunkt har ansett att arbetstagarna är en del av Tima framgår av det sms som B.L. har skickat där han visar uppskattning med anledning av att T. och T. står redo att lasta in i bilen: ”det är Tima då”. I sms-korrespondens diskuterades förberedelser inför mötet och färden dit. Bl.a. har B.L. bekräftat att han har ordnat en projektor till sin dator som kan användas under de möten som arbetstagarna och B.L. skulle ha under helgen. På måndag morgon den 8 juni har B.L. skickat sms till T.L. och T.A. och uppmanat dem att hålla daglig koll på mejlen framöver.

Ytterligare möten i juni–augusti 2015

Arbetstagarna har på kvällen den 15 juni 2015 haft ett möte med någon extern part, för Timas räkning. Att mötet har varit för Timas räkning framgår av B.L:s intresse för mötet och att B.L. löpande hölls informerad om vad som hände. Inför mötet har arbetstagarna haft i uppdrag från B.L. att skriva ut vissa dokument från XR:s server.

Arbetstagarna och B.L. har även hållit möten den 6 och 9 juli 2015, vilket framgår av sms-korrespondens dem emellan.

Arbetstagarna har planerat ett möte med företrädare för Svenska Foder till den 31 augusti 2015. Mötet planerades för Timas räkning.

Övertid

Arbetstagarna har invänt att de haft många möten, och då framför allt telefonmöten, på kvällstid i sitt arbete för XR. XR har gått igenom den övertid som de har rapporterat under våren och sommaren 2015, och kan konstatera att påståendet om kvällsmöten för XR:s räkning är felaktigt. P.Å.J. har t.ex. inte rapporterat någon övertid för den 1 mars eller den 9 juli, trots att det har förekommit telefonmöten dessa dagar. Han har visserligen rapporterat en halvtimmes övertid, men det visar inte att mötet på kvällen inte har ägt rum för Timas räkning. T.A. har överhuvudtaget inte rapporterat någon övertid hos XR under månaderna mars–juni 2015.

Arbetstagarnas uppsägningar

Arbetstagarna sade upp sig från sina anställningar hos XR i mitten av september 2015.

Timas hemsida

Tima har under sommaren och hösten 2015 haft en hemsida tillgänglig på internet under adressen www.timalogistik.se. På hemsidan har arbetstagarna angetts som anställda och delägare/partners i Tima. Uppgiften visar att arbetstagarna fortfarande var aktieägare i Tima.

På hemsidan angavs vid denna tid Svenska Foder som Timas kund. Utöver Svenska Foder har även Lagerhuset och andra bolag marknadsförts som Timas kunder. Dessa företag var vid denna tidpunkt kunder hos XR.

Arbetstagarna har gjort gällande att hemsidan endast var tillgänglig på internet under några dagar i oktober 2015, att hemsidan i dess dåvarande utformning enbart var en demosida och att innehållet var felaktigt. Företaget Entos, som har skapat hemsidan, har fått de texter och bilder som publicerats på hemsidan från B.L. Uppgifterna på Timas hemsida om Timas anställda, delägare och kunder har lämnats av B.L. till Entos. Att B.L. har informerat Entos om att arbetstagarna var delägare i Tima på hösten 2015 beror på att arbetstagarna inte hade sålt sina aktier i april 2015 så som påstås, utan att de vid denna tidpunkt var delägare i Tima. Det var de för övrigt fortfarande vid tidpunkten för huvudförhandlingen.

XR:s relation med Svenska Foder

XR och Svenska Foder har haft ett mångårigt och mycket gott samarbete. Svenska Foder har inte framfört att det skulle ha varit missnöjt med XR som avtalspart eller att Svenska Foder har haft synpunkter på att ledningen i XR bytts ut.

T.A. var anställd som transportchef hos XR och fick för detta ett chefstillägg om 5 000 kr per månad. I rollen som transportchef har T.A. ansvarat för XR:s kunder och transportuppdrag inom området Agro, däribland Svenska Foder.

För det fall Svenska Foder faktiskt skulle ha framfört kritik mot XR som avtalspart eller att Svenska Foder har haft synpunkter på förändringen i XR:s ledning har i sådana fall framförts till T.A. T.A. har inte vidareförmädat någon sådan information från Svenska Foder till XR. Tvärtom har han förmädat till XR att relationen med Svenska Foder har varit bra. Skulle T.A. ha underlåtit att framföra eventuell kritik från Svenska Foder vad gäller samarbetet och avtalet med XR till sin arbetsgivare, utgör det agerandet i sig ett brott mot lojalitetsplikten.

Att Svenska Foder skulle ha haft synpunkter på att XR bytt vd vid ett par tillfällen under tidsperioden, när Svenska Foder självt sedan början av 2014 bytt vd vid tre tillfällen, framstår inte som trovärdigt.

Svenska Foder har i olika forum och vid upprepade tillfällen framfört positiva kommentarer till XR och framhållit hur bra samarbetet mellan parterna fungerat och hur bra XR utförde uppdraget för Svenska Foder. Efter förnyelsen av treårsavtalet 2013 har J.N. uttalat att Svenska Foder är nöjt med samarbetet med XR och att detta har varit en viktig del i Svenska Foders framgång.

Någon gång under våren 2014 har XR och Svenska Foder haft ett möte där bl.a. parternas samarbete och utvecklingen av samarbetet framöver har diskuterats. Svenska Foder representerades vid mötet av J.N. Vid mötet framförde Svenska Foder inte någon kritik till XR om hur samarbetet fungerade, att XR upplevdes som en ointresserad avtalspart eller att förändringarna i XR:s ledning var ett problem. Hade det funnits ett sådant missnöje med XR från Svenska Foders sida borde det ha påpekats vid detta möte.

Den 29 mars 2014 har J.N. i en intervju för Jordbruksaktuellt lyft fram vilket nära och bra samarbete Svenska Foder hade med XR. Så sent som den 21 augusti 2014 har J.N. vidarebefordrat ett internt mejl hos Svenska Foder till XR där Svenska Foder kommunicerat hur bra samarbetet med XR fungerat. Inför avtalets upphörande i december 2015 skickade Svenska Foder genom J.O.S. ett meddelande till XR Logistisk om att Svenska Foder har varit mycket nöjt med XR.

Arbetstagarna lät hela tiden XR förstå att avtalet med Svenska Foder skulle komma att förlängas och att det inte var något som XR behövde oroa sig för. Detta har de gjort trots att de hade full kännedom om att Tima hade ingått

ett avtal med Svenska Foder. Den 25 maj hölls ett möte mellan XR och Svenska Foder, där bl.a. T.A. och P.Å.J. deltog för XR:s räkning. Mötet handlade om det framtida samarbetet mellan bl.a. XR och Svenska Foder. XR stod för kostnaden för mötet. Mötet har genomförts för att förleda XR att tro att avtalet med Svenska Foder skulle förlängas. Agerandet var illojalt gentemot XR.

Närmare om den digitala versionen av XR:s avtal med Svenska Foder

Mappen "Svenska Foder" innehöll den digitala versionen av avtalet mellan XR och Svenska Foder med bilagor. T.A. har laddat ner och bearbetat detta avtal. XR:s avtal med Svenska Foder och dess bilagor är till största delen skapade i datorprogrammet Excel.

Avtalstiden var tre år, men varje år omförhandlades prisbilagorna och vissa andra villkor i avtalet. De justering av priserna som överenskomts, medförde inte att ett nytt avtal skrevs ut och undertecknades. I stället genomfördes prisjusteringarna genom att XR räknade om priserna i prisbilagorna och därefter lämnade besked till Svenska Foder om de nya priserna och de eventuella övriga förändringar av bilagorna som parterna enats om. Den sista justeringen av prisbilagorna och villkoren mellan XR och Svenska Foder skedde i januari 2015.

T.A. har inte redigerat den ursprungliga digitala versionen av avtalet när han har skapat avtalet för Tima. I stället har han kopierat och redigerat de justerade prisbilagorna från januari 2015.

I den digitala versionen av prisbilaga 6 är kolumn 5 dold. Detta gäller för både 2013 års och 2015 års digitala versioner. I denna kolumn finns siffror som har betydelse för utfallet i övriga delar av dokumentet. För att kunna se den dolda kolumnen måste man gå in i Excel-filen och manuellt ange att kolumnen ska visas. I pappersversionen av prisbilaga 6 – som svarandeparterna har gjort gällande att Tima haft tillgång till – framgår inte kolumn 5. B.L. har därmed inte haft tillgång till den dolda kolumnen om han endast haft pappersversionen av avtalet och bilagorna. För att känna till kolumnen och dess påverkan på bilaga 6 och kunna justera de priser som regleras av bilaga 6 måste den digitala Excel-filen användas.

Eftersom de ändringar som finns i XR:s digitala avtal med Svenska Foder inklusive bilagor från 2015 återfinns i Timas avtal med Svenska Foder har Tima inte endast haft tillgång till den utskrivna versionen från 2013, utan även de omförhandlade prisbilagorna från januari 2015. Dessa har Tima inte fått tillgång till via Svenska Foder. Tima har i stället fått tillgång till dessa genom att T.A. olovligt har kopierat dessa från mappen Svenska Foder och röjt dessa till Tima. Tima har sedan använt avtalet och prisbilagorna i Timas

verksamhet när avtalsvillkoren med Svenska Foder har förhandlats. T.A. har dessutom den 2 mars 2015 använt den digitala versionen av avtalet och prisbilagorna från januari 2015 för att skapa Timas avtal med Svenska Foder.

T.A:s kopiering och redigering av den digitala versionen från 2015, för Timas räkning, har utgjort ett röjande och utnyttjande av XR:s företagshemliga information. Tima har använt informationen i sin verksamhet. T.A., T.L. och P.Å.J. har dessutom den 10 mars 2015 skrivit ut det avtal inklusive bilagor som har skapats från den digitala versionen av avtalet och dess prisbilagor från 2015. Utskriften har sedan överlämnats till B.L. för att han, i egenskap av firmatecknare för Tima, skulle ingå avtalet med Svenska Foder.

Exceldokumentet är i vissa delar mycket omfattande och komplexa och har byggts upp, utvecklats och förfinats av XR under flera års tid. Avtalet och dess bilagor innehåller i huvudsak olika prissättningsmodeller och kalkyler och det är fråga om ytterst lite löptext. Prissättningsmodellerna och prisuppgifterna är uppbyggda i Excel genom att bakomliggande formler har skapats. Det är alltså inte endast fråga om att siffror har angetts i olika kolumner. Siffrorna som syns i kolumnerna är i stället resultatet av de bakomliggande formlerna. Det räknades alltid med decimaler i beräkningsunderlaget, men priserna avrundades sedan i avtalet. Det går inte att räkna om till rätt pris utan ha tillgång till de underliggande decimalerna. Dessa är därför företagsspecifik och företagshemlig information, vars röjande och olovliga utnyttjande innebär skada i konkurrenshänseende.

De bakomliggande formlerna innebär att olika kolumner, som innehåller olika data är länkade till varandra i kombination med en matematisk omräkning. Genom att formlerna är länkade till varandra medför förändringar i en kolumns formel automatiskt efterföljande förändringar i en annan kolumn i dokumentet. För att göra förändringar i avtalet på ett sätt som innebär att länkningen mellan kolumner och den bakomliggande matematiska uträkningen bibehålls på ett korrekt sätt måste formeln skrivas om. Matas endast en siffra in i en kolumn raderas den bakomliggande formeln och sammanhanget i avtalet försvinner.

Detta innebär att arbetstagarna, för att kunna använda XR:s avtal som en mall eller plattform på det sätt som svarandeparterna själva menar att de har gjort, måste ha gått in och justerat och bearbetat de formler som finns i de Exceldokument som XR har skapat.

Arbetstagarna och därigenom Tima har alltså använt de digitala avtalen för att skapa, justera och anpassa Timas avtal med Svenska Foder. Tima har därmed uppsåtligt eller av oaktsamhet utnyttjat XR:s företagshemligheter i

sin verksamhet. Även B.L. har känt till angreppet på XR:s företagshemliga information. Hela syftet med att B.L. gett i uppdrag åt arbetstagarna att hantera och skriva ut XR:s avtal med Svenska Foder är just att arbetstagarna hade tillgång till XR:s företagshemliga information och att Tima avsåg att utnyttja denna.

XR:s skada

Ekonomiskt skadestånd

XR:s ekonomiska skada uppgår till 8 410 000 kr. Beloppet består av tre delposter: förlorade intäkter från Svenska Foder (5 849 000 kr), förlorade intäkter från andra större kunder (1 198 000 kr) samt kostnader för intern arbetstid m.m. (1 363 000 kr). I den ekonomiska skadan om 8 410 000 kr har inte den IT-forensiska undersökningen inkluderats.

Förlusten av Svenska Foder som kund

XR har till följd av arbetstagarnas och Timas ageranden i strid med arbetstagarnas lojalitetsplikt respektive företagshemlighetslagen förlorat Svenska Foder som kund. Svarandeparternas skadeståndsgrundande agerande förutan hade Svenska Foder fortsatt att vara kund hos XR under i vart fall tre år.

En förutsättning för att kunna utföra ett transportuppdrag likt det uppdrag som XR har utfört åt Svenska Foder och som Tima numera utför, är att det finns avtal med åkare som kan utföra transporter med sina egna lastbilar, kunniga transportledare med tillgång till ett nätverk av kontakter och ett automatiskt transportledningssystem. Transporterna för Svenska Foder kräver speciella typer av lastbilar som inte alla åkare har. På motsvarande sätt förhåller det sig med logistiker och transportledare som sköter administrationen av transporter. För att en aktör som Svenska Foder överhuvudtaget ska ingå ett transportavtal om utförande av transporter, och dessutom av bulktransporter som kräver särskilda fordon, måste leverantören alltså ha avtal med åkare som kan utföra de aktuella transporter. Det krävs också att leverantören har transportledare som kan administrera transporter.

B.L. hade omöjligt kunnat starta Tima och ta över avtalet med Svenska Foder om inte ett illojalt och olagligt förfarande ägt rum. Om Timas verksamhet hade startats på ett lagligt sätt hade B.L. först behövt rekrytera personal och åkare, för att därefter approacha Svenska Foder. Ett sådant förfarande hade varit förenat med stora ekonomiska risker. Det är inte troligt att någon hade varit intresserad av att börja arbeta på Tima som transportledare, eller knyta upp sig som åkare, utan att Tima hade något avtalat uppdrag. Alternativt hade B.L. först kunnat teckna avtal med Svenska Foder om att utföra transportuppdraget för att därefter rekrytera

personal och ingå avtal med åkare. Det är uteslutet att Svenska Foder hade accepterat ett sådant upplägg. Arbetstagarnas brott mot lojalitetsplikten och företagshemlighetslagen och Timas brott mot företagshemlighetslagen utgjorde alltså en nödvändig förutsättning för att Svenska Foder skulle säga upp avtalet med XR och ingå avtal med Tima i stället.

Inte heller hade Svenska Foder, svarandeparternas skadeståndsgrundande agerande förutan, sagt upp avtalet med och vänt sig till annan avtalspart. Svenska Foder har varit nöjt med XR som avtalspart. Svenska Foder har inte förhandlat med någon annan aktör om att ta över avtalet från XR eller på annat sätt konkurrensutsatt det avtal som Svenska Foder hade med XR. Det kan också ifrågasättas om det överhuvudtaget hade funnits någon annan aktör på marknaden som faktiskt hade kunnat konkurrera ut XR. Mot bakgrund av det långa och lyckade samarbete som varit mellan XR och Svenska Foder kan det starkt ifrågasättas om någon annan aktör på marknaden hade kunnat lämna ett konkurrenskraftigt erbjudande. En sådan aktör hade t.ex. svårigen kunnat rekrytera med den kunskap som krävs för uppdraget. Att Tima har kunnat lämna det erbjudande till Svenska Foder som Tima har gjort beror till stora delar på att arbetstagarna, med deras unika kännedom och kunskap om transportererna för Svenska Foder, har varit en del av Tima och därtill tillhandahållit företagshemlig information från XR till Tima.

För det fall arbetstagarna inte agerat i strid med lojalitetsplikten respektive svarandena inte agerat i strid med företagshemlighetslagen, finns det skäl att anta att Svenska Foder fortsatt samarbetet med XR. Mot bakgrund av hur det har sett ut historiskt och då Svenska Foder har tecknat ett treårigt avtal med Tima finns det vid beräkning av skadans storlek skäl att utgå från att avtalet mellan XR och Svenska Foder hade förlängts med minst tre år om det inte varit för svarandenas agerande.

Med utgångspunkt i XR:s genomsnittliga fakturering till Svenska Foder under åren 2013–2015, tillämpad provisionssats, historiskt kundbortfall (attrition) och XR:s täckningsgrad (under åren 2013–2015) samt med beaktande av bl.a. inflation och en viss diskontering uppgår XR:s mistade täckningsbidrag till följd av förlusten av Svenska Foder till 5 849 000 kr för åren 2016–2018. Vid beräkningen av täckningsbidraget har direkta kostnader för personal vid Agro, it-tjänster, förbrukningsmaterial, bilkostnader och liknande beaktats. Kostnader för lokaler, avskrivningar och omkostnader har exkluderats.

Den närmare beräkningen framgår av Deloittes utredningar.

Förlust av andra större kunder

XR har till följd av arbetstagarnas och Timas agerande samt förlusten av Svenska Foder, även förlorat ett antal andra större kunder.

Genom att XR förlorade Svenska Foder som kund saknade XR möjligheter att på ett effektivt sätt bedriva logistikverksamhet inom området Agro. XR ansåg sig därför tvingat att lägga ner affärsområdet Agro. Några mindre kvarvarande kunder har överförs till andra affärsområden. I nära anslutning till svarandeparternas skadeståndsgrundande agerande förlorade XR ytterligare kunder. XR:s yrkande avser 19 kunder som bolaget förlorat och som under åren 2013–2015 haft en omsättning på mer än en miljon kronor. De kunder som XR tappat utöver Svenska Foder framgår av Deloitte's yttrande. Lantmännen omfattas inte. Dessa kunder har XR kunnat betjäna genom att bolaget hade en organisation med åkare uppbyggd kring Svenska Foder. Till följd av förlusten av Svenska Foder har detta transportnätverk fallit bort och därigenom föranlett att XR förlorat dem som kunder. Det görs inte gällande att dessa kunder – med undantag för Lagerhuset – övergått till Tima. Lagerhuset blev kund hos Tima i november 2015.

Mot bakgrund av den lojalitet som historiskt har funnits hos XR:s kunder skulle försäljningen till denna kundgrupp i stort varit oförändrad under åren 2016–2018 om avtalet med Svenska Foder hade förlängts. Kundgruppen har dock minskat och XR Logistisk har härigenom lidit ekonomisk skada motsvarande det mistade täckningsbidraget från denna kundgrupp för åren 2016–2018. Det mistade täckningsbidraget uppgår till 1 198 000 kr. Beloppet har beräknats på samma sätt som beträffande förlusten av Svenska Foder.

XR:s kostnader

XR:s ekonomiska skada utgörs även av de extra kostnader som bolaget har haft som en följd av arbetstagarnas och Timas agerande. Dessa uppgår till ca 1 363 000 kr och avser främst kostnader för intern arbetstid för XR:s personal (ca 994 000 kr) och kostnader till en reklambyrå för en reklamkampanj som XR behövt köpa för att bygga upp förtroende hos befintliga kunder och marknaden (369 000 kr).

Allmänt skadestånd

Utöver ersättning för ekonomisk skada är XR även berättigat till allmänt skadestånd om 200 000 kr av P.Å.J. och T.L. för brott mot kollektivavtalet samt 2 000 000 kr av svarandena för brott mot företagshemlighetslagen. Vid bestämmandet av det allmänna skadeståndet för brott mot företagshemlighetslagen bör beaktas att svarandeparterna utnyttjat och röjt

företagshemligheter om vitala intressen hos XR. Avtalet med Svenska Foder och dess bilagor har utgjort grunden för XR:s verksamhet i förhållande till Svenska Foder. Avtalet har byggts upp och arbetats fram under den långa avtalsrelation som XR har haft med Svenska Foder. Angreppet har varit uppsåtligt, förslaget, systematiskt och med ett uppenbart syfte att gynna svarandeparterna ekonomiskt.

Fördelning mellan P.Å.J., T.L., T.A. och Tima

P.Å.J. och *T.L.* ska betala ekonomiskt och allmänt skadestånd till XR, dels på grund av deras brott mot lojalitetsplikten och kollektivavtalet, dels på grund av deras brott mot företagshemlighetslagen. Eftersom medbestämmandelagens bestämmelser ska tillämpas framför företagshemlighetslagen och skadeståndslagen ska skadeståndsskyldigheten fördelas mellan dem efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna. XR har yrkat att såväl det ekonomiska skadeståndet som det allmänna skadeståndet ska fördelas med lika delar mellan *P.Å.J.* och *T.L.*

T.A. ska betala ett skadestånd till XR motsvarande den ekonomiska skada som XR har lidit på grund av *T.A.*s brott mot lojalitetsplikten i hans anställningsavtal och på grund av brottet mot företagshemlighetslagen. *T.A.* ska också enligt bestämmelserna i företagshemlighetslagen betala allmänt skadestånd till bolaget.

T.A. ska betala 10 410 000 kr till XR, varav 8 410 000 kr avser ekonomiskt skadestånd för brottet mot anställningsavtalet och företagshemlighetslagen, samt 2 000 000 kr avser allmänt skadestånd för brottet mot företagshemlighetslagen. *T.A.*s skadeståndsansvar är såvitt det grundas på brottet mot företagshemlighetslagen solidariskt med *Timas*.

Tima ska betala ekonomiskt och allmänt skadestånd till XR för brottet mot företagshemlighetslagen, med sammanlagt 10 410 000 kr, varav 8 410 000 kr avser ekonomiskt skadestånd och 2 000 000 kr avser allmänt skadestånd. *Timas* skadeståndsansvar är solidariskt med *T.A.*s enligt bestämmelserna i företagshemlighetslagen.

Unionen, P.Å.J. och T.L.

Sammanfattning av grunderna

Frågan om brott mot lojalitetsplikten

P.Å.J. och *T.L.* har vidtagit några handlingar som, i vart fall sammantaget, kan betraktas som ett brott mot deras lojalitetsplikt gentemot XR. De var

under perioden 2 mars 2015–2 april 2015 delägare i det då nystartade bolaget Tima, vars verksamhet numera konkurrerar med delar av XR:s verksamhet. P.Å.J. och T.L. var inte styrelseledamöter eller firmatecknare. De hade även efter att delägarskapet upphört viss kontakt med Timas ägare B.L., eftersom de var intresserade av att börja arbeta på Tima om möjlighet skulle uppstå.

Det brott mot lojalitetsplikten som P.Å.J. och T.L. gjort sig skyldiga till är av begränsad natur. De har inte utfört några med bolaget konkurrerande aktiviteter under sin anställningstid. De har inte försökt värva kunder till Tima, eller för Timas räkning deltagit i förhandlingar eller avtalskrivande med potentiella kunder. Inte heller har de tagit aktiv del i Timas förberedelser för att starta verksamhet. De var under hela sin anställningstid nogna med att utföra sitt arbete för XR på ett fullgott sätt.

Det av bolaget yrkade allmänna skadeståndet är för högt med hänsyn till det begränsade lojalitetsbrott som det var fråga om samt med beaktande av att P.Å.J. och T.L. är arbetstagare utan chefsställning och av deras ekonomiska situation.

Yrkandena om ekonomiskt skadestånd bestrids då det saknas orsakssamband mellan P.Å.J:s och T.L:s handlande och den påstådda ekonomiska skadan. Svenska Foder var missnöjt med hur XR:s ledning skötte uppdraget. Även om avtal inte skulle ha ingåtts med Tima, skulle Svenska Foder ha sagt upp avtalet med bolaget. Den påstådda ekonomiska skadan är beräknad på felaktigt sätt.

Skadeståndsansvar enligt 61 § medbestämmandelagen innebär att var och en av P.Å.J. och T.L. ska ersätta bolaget för sin skuld i den ekonomiska skadan, utifrån vad som är skäligt. Då den påstådda ekonomiska skadan inte har varit relaterad till deras handlande borde något ekonomiskt skadestånd inte vara aktuellt alls, eller endast utgå med ett obetydligt belopp. P.Å.J. och T.L. hade en underordnad ställning hos XR och ordinär lön.

Slutligen finns det utifrån allmänna skadeståndsrättsliga principer skäl för jämkning.

Angående frågan om brott mot företagshemlighetslagen

P.Å.J. och T.L. har inte brutit mot företagshemlighetslagen, vare sig genom att anskaffa, utnyttja eller röja någon av XR:s företagshemligheter. Inte heller har de haft kännedom om något sådant obehörigt angrepp.

Bakgrund

XR är moderbolag i XR-koncernen. Koncernen bildades 2009 genom sammanslagning av fyra olika företag; LBC Falköping, Transwest, Origo Transport & Logistik AB (Origo) samt Skaraborgs Transport. Enligt årsredovisningen för 2015 hade koncernen i medeltal 144 anställda och elva helägda dotterbolag. Moderbolaget hade 2015 en nettoomsättning om 617 miljoner kr och en vinst efter finansiella poster om 6,3 miljoner kr. Koncernen erbjuder tjänster inom transport, entreprenad och miljöhantering. År 2015 hade XR 165 delägare, varav de flesta var åkare som körde för bolaget.

P.Å.J. och T.L. var anställda som transportledare hos XR och arbetade inom affärsområdet Agro, som tillhandahåller transporttjänster inom områdena anläggning, bulk, fjärrtransporter, godstransporter, skog och lantbruk. Hösten 2015 fanns fem transportledare hos XR som uteslutande arbetade mot lantbruk. Alla dessa arbetar i dag på Tima. Därutöver fanns på avdelningen Agro en transportledare som delade sin tid mellan Agro och industri samt en administratör.

T.L. anställdes 1992 som transportledare och säljare på Västab, som sedan blev Origo. P.Å.J. anställdes 2004 på Origo som transportledare och säljare. Vid omorganisationen 2009 blev båda anställda hos XR. Sedan en person anställdes för att arbeta med försäljning, kom P.Å.J. och T.L. enbart att arbeta som transportledare.

P.Å.J. och T.L. var ansvariga för att samordna transporter av t.ex. spannmål och foder, till och från i huvudsak lantbruk. Arbetet med att planera logistiken för dessa transporter krävde nära kontakt med kunderna, åkarna, lantbruken och andra transportförmedlare. I deras arbetsuppgifter ingick inte att teckna eller skriva avtal. De fick motta beställningar av tilläggstjänster och mindre tjänster utifrån fastställda prislistor. P.Å.J. och T.L. hade normalt inte kontakt med den högsta ledningen hos kunder och leverantörer, utan med andra logistikere och transportledare. De hade ordinära löner på drygt 30 000 kr per månad.

Det fanns ett utbrett missnöje bland såväl anställda, åkeriägare/delägare som kunder med hur XR sköttes. Bolagets ledning genomgick under perioden 2011–2015 många förändringar, med upprepade byten av vd. Det har även varit omsättning av andra personer på ledande nivå. B.L., som var affärsområdeschef för transportavdelningen, lämnade bolaget den 1 februari 2013. Därutöver har under de senaste åren ekonomichefen samt ytterligare en transportchef lämnat bolaget (den senare har sedermera återanställts).

Under 2013 planerade XR att flytta verksamheten från Lidköping till Skövde, vilket skapade oro bland såväl anställda som åkeriägare. Många anställda inom Agro var bosatta i närheten av Lidköping och planerade att sluta om flytten blev av. Missnöjet bland personalen på Agro och även bland övrig personal var väl känt. Efter protester från åkeriägare tog XR tillbaka sina planer. År 2014 beslutade bolaget att ändå genomföra flytten. Efter nya protester från åkarna ändrade sig bolaget vad avsåg personalen på Agro. Alla på Agro insåg att denna information inte var korrekt, utan gavs enbart för att inte oroa personalen inför förlängningen av avtalet med Svenska Foder i slutet av 2015. Transportledarna behövde av verksamhets-skäl sitta tillsammans, för att kunna samarbeta effektivt avseende lasterna. Det hade därför i praktiken inte fungerat att ha transportavdelningen utspridd på olika orter. Misstroende mot XR:s ledning gjorde att arbetstagarerna på Agro öppet sökte andra arbeten. Det är många transportledare och även annan personal som, i likhet med P.Å.J. och T.L. och deras kollegor på Agro, har lämnat bolaget de senaste åren.

P.Å.J:s och T.L:s oro för en flytt av kontoret var inte ogrundad. Bolaget flyttade i mars 2016 den administrativa verksamheten, inklusive hela transportavdelningen, till Skultorp utanför Skövde.

XR:s påståenden baseras i hög grad på spekulationer utifrån sms. De sms som redovisas i den it-forensiska utredningen utgör ett urval av de sms som T.L. och P.Å.J. skickade under våren 2015. Kärandeparterna har således kunnat välja ut de sms som de anser styrker talan och välja bort de som talar emot deras talan. Av den it-forensiska utredningen framgår att en del av meddelandena inte har kunnat återskapas i dess helhet, varför endast delar redovisas. Detta medför att det finns stora risker för feltolkning. Kärandeparternas framställning innehåller en rad felaktigheter.

Unionen fick i den centrala förhandlingen endast del av några få sms, vilket har försvårat en konstruktiv diskussion. Det har nu gått nästan två år sedan sms-konversationerna skedde, vilket gör de skickade meddelandena mycket svåra att bemöta. P.Å.J. och T.L. har endast fragmentariska minnesbilder av vilka meddelanden som de skickade våren 2015 samt omständigheterna omkring dem. Många sms har anknytning till arbetet för XR och till parternas privata relation. I de delar som särskilt berör P.Å.J. och T.L. och där de har en klar minnesbild kan inställningen redovisas. Den omständigheten att ett visst påstående inte särskilt bemötts ska inte tolkas som ett vitsordande av det XR anfört.

Händelseförloppet

Kontakter mellan P.Å.J., T.L. och B.L.

P.Å.J. och T.L. hade under många år B.L. som chef och hade stort förtroende för honom. När de var anställda på Origo var B.L. vd. Efter sammanslagningen 2009 blev B.L. affärsområdeschef för transportavdelningen samt vice vd. B.L. slutade på XR år 2013, men de hade även därefter vissa kontakter med varandra.

B.L. kontaktade under hösten 2014 P.Å.J. och T.L. och undrade om de var intresserade av att arbeta för honom, om han startade eget logistikföretag. P.Å.J. och T.L. förklarade att de var intresserade av detta, under förutsättning att de inte var involverade i verksamheten så länge de var anställda hos XR och att de kunde sköta sina förpliktelser mot bolaget på ett fullgott och korrekt sätt. Det fanns vid denna tidpunkt inget konkret anställningserbjudande. P.Å.J. och T.L. fick i december 2014 besked från B.L. att det inte var aktuellt att starta bolag. P.Å.J. och T.L. betraktade då frågan som utagerad. De hade sedan ingen kontakt med B.L. på flera månader.

I slutet av februari 2015 tog B.L. åter kontakt med P.Å.J. och T.L., nu med ett erbjudande om delägarskap. I det låg även att de skulle börja arbeta på Tima, även om de inte närmare diskuterade villkoren. De blev smickrade över frågan om delägarskap. De trodde att ett delägarskap var förenligt med deras anställningsavtal så länge de inte under anställningstiden utförde arbete för det nya bolaget och skötte sina åligganden mot XR till fullo.

Delägarskapet kom att vara endast en månad. P.Å.J. och T.L. var även efter att delägarskapet upphört intresserade av att arbeta för Tima, om möjlighet skulle uppstå. I syfte att säkra sin framtida försörjning hade P.Å.J. och T.L. även efter att delägarskapet upphört vissa kontakter med B.L. De var under hela anställningstiden noga med att sköta sina förpliktelser mot XR.

P.Å.J. och T.L. har inte, som kärandeparterna påstått, varit involverade i diskussioner om delägarskap och bankkontakter i augusti och september 2014.

Närmare om delägarskapet i Tima

Tima bildades den 2 mars 2015. Initialt hade bolaget fyra delägare med lika stora ägarandelar; B.L., P.Å.J., T.L. och T.A. Det var uttalat att P.Å.J., T.L. och T.A. inte skulle delta i Timas verksamhet eller sitta i styrelsen så länge de var anställda hos XR. Så blev det också. B.L. är sedan starten av Tima ensam styrelseledamot och firmatecknare.

Den 2 april 2015 sålde P.Å.J., T.L. och T.A. sina aktier till B.L., då de hade kommit till insikt om att ett delägarskap inte var lämpligt så länge de var anställda hos XR. Tima ägs alltså till 100 procent av B.L. Timas aktiebok avspeglar ägarförhållandena korrekt och har upprättats i enlighet med regelverket. T.L. och P.Å.J. var således aktieägare endast under en månad, mellan den 2 mars och den 2 april 2015. En aktiebok är en offentlig handling som ska föras fortlöpande. Den ska hållas tillgänglig för var och en som vill ta del av den.

Unionen nämnde vid den lokala förhandlingen att T.L. och P.Å.J. hade varit aktieägare, vilket finns noterat i protokollet. Hur länge delägarskapet hade varat diskuterades inte vid förhandlingen. Ombudsmännen hade fått information från medlemmarna att delägarskapet endast hade varat en kort period.

Kontakterna med Tima under anställningstiden

P.Å.J. och T.L. har inte utfört något arbete för Tima under den tid de var anställda vid bolaget. De var inte delaktiga i diskussionerna och förhandlingarna, avtalsskrivandet eller avtalstecknandet med Svenska Foder. Detta sköttes enbart av B.L. Under sin tid som anställda vid bolaget var P.Å.J. och T.L. inte heller delaktiga i några försök att värva andra kunder till Tima eller några andra förhandlingar med kunder för Timas räkning. Även övrigt förberedande arbete i Tima sköttes av B.L. Det var han som hanterade alla förhandlingar och andra frågor om att starta detta bolag.

Då P.Å.J. och T.L. ville börja arbeta på Tima, hade de även efter att delägarskapet upphört kontakt med B.L. Med tanke på att verksamheten var nystartad, hade de ett intresse av att hålla sig uppdaterade om hur verksamheten utvecklades. Då de fyra inte tidigare hade arbetat tillsammans, var det viktigt att utveckla de personliga relationerna. I detta syfte förekom många kontakter som syftade till att de skulle lära känna varandra bättre; såsom fika och öl på stan. Bland annat träffades de en helg i Grebbestad.

P.Å.J. och T.L. har inte haft del i upprättandet av tidplanen, tecknandet av it-avtal eller tecknandet av kontrakt för hyreslokal.

T.L. och P.Å.J. deltog i ett kontaktskapande möte mellan Tima och Svenska Foder den 28 maj 2015. Vid denna tidpunkt var avtalet med Svenska Foder redan klart. B.L. kände inte J.O.S. lika väl som de tre arbetstagarna, då hans tidigare relation var med J.N. Därför var alla fyra med vid mötet med Svenska Foder.

Svenska Foder var mycket angeläget om att affären med Tima inte skulle bli känd förrän Svenska Foder hade informerat XR. Detta skedde inte förrän september 2015. Av hänsyn till detta vidtog Tima inga åtgärder för att värva andra kunder förrän i slutet av 2015.

T.L. och P.Å.J. kommer inte ihåg om det varit ett möte avseende Tima den 1 mars 2015. Det var i vart fall inget möte där Svenska Foder deltog. De har inte vid något tillfälle deltagit i något telefonmöte för Tima med Svenska Foder. Däremot hade de som anställda hos XR ofta telefonmöten med Svenska Foder i olika frågor.

Avtalet med Svenska Foder

T.L. och P.Å.J. var under sin tid som anställda hos XR inte involverade i omförhandlingarna av Svenska Foderavtalet. De hade ingen kunskap om avtalsförhandlingar på denna nivå eller om avtalets närmare konstruktion. I sitt arbete som transportledare förhandlade de inte avtal, utan de var endast behöriga att diskutera enklare prislistor. Ibland var de som logistikere med vid avtalsförhandlingar på lägre nivå, men då sköttes förhandlingarna av en chef. Avtalsskrivande sköttes av en annan avdelning på XR.

Det var enbart B.L. som för Timas räkning förhandlade fram och skrev under samarbetsavtalet med Svenska Foder. Det var Svenska Foder som presenterade och överlämnade avtalet inklusive priser till Tima genom B.L. Såvitt T.L. och P.Å.J. kände till, skrev B.L. avtalstexten i samråd med Svenska Foder. Någon eller några dagar innan avtalet skrevs under den 10 mars 2015 fick B.L. besked att J.N. och J.O.S. skulle vara i Lidköping några dagar och att de då skulle försöka hitta en gemensam tidpunkt att skriva under avtalet.

B.L. kunde på grund av att han arbetade ute hos kund inte skriva ut avtalet inför mötet den 10 mars 2015 med Svenska Foder. Han kontaktade därför T.L. för att få tillgång till en skrivare. T.L. lovade att de skulle lösa detta. Det var inte klart vem av arbetstagarna som skulle skriva ut avtalet, varför de hade en dialog om detta. Ingen av dem hade skrivare hemma. T.L. kontaktade därför sin dotter, som åtog sig att skriva ut avtalet på sin arbetsplats. P.Å.J., T.A. och T.L. samlades efter arbetsdagens slut den 10 mars 2015 hemma hos T.L. i Lidköping. Där inväntade de B.L. som hade avtalet på en sticka. När denne kom till T.L. åkte de till dotterns arbetsplats där avtalet skrevs ut. Därefter åkte T.L., P.Å.J. och T.A. tillbaka hem till T.L. B.L. åkte iväg ensam för att möta Svenska Foder och skriva på avtalet. Mötet med Svenska Foder skedde således inte hos T.L. Närvarande vid mötet med Svenska Foder var enbart de tre personer som skrev på avtalet: B.L. för Tima samt J.N. och J.O.S. för Svenska Foder.

P.Å.J. och T.L. har inte deltagit i några möten med Svenska Foder för Timas räkning efter den 31 maj 2015. De hade däremot under skördeperioden regelbundna avstämningsmöten med Svenska Foder för XR:s räkning. Dessa möten behövde ofta ske på kvällstid på grund av den höga arbetsbelastningen under skördetiden.

Övertid

T.L. arbetade under perioden mars–maj 2015 mellan 14,5 och 31,5 timmar övertid per månad. I juni 2015 arbetade han 44,5 timmar övertid och under skördetiden augusti och september 2015 arbetade han 62,5 respektive 67,5 timmar övertid. Övertid finns redovisad även för övriga månader under perioden. P.Å.J. arbetade minst lika mycket, troligen mer, övertid under denna period. Att P.Å.J. och T.L. arbetade mycket övertid fram till dess att deras anställningar hos XR upphörde visar att P.Å.J. och T.L. på ett förtjänstfullt sätt fullgjorde sina åligganden mot XR under hela anställningstiden.

Möten har hållits för XR:s räkning

T.A. var T.L:s och P.Å.J:s närmaste chef och de tre hade för sitt arbete hos XR under den aktuella tiden täta kontakter genom sms och olika möten. När uttrycket ”vi” används i sms syftar detta ofta på arbetstagarna i deras egenskap av anställda vid XR.

Arbetet på avdelningen Agro var mycket stressigt och P.Å.J. och T.L. arbetade mycket övertid. Det var vanligt att de höll möten med T.A. efter den ordinarie arbetsdagens slut. Mötena skedde ofta per telefon från bostaden eller fysiskt hemma hos någon av dem. Särskilt P.Å.J. och T.A. hade ofta kvällsmöten. Mötena rörde ofta frågor om prislistor. Mötet den 9 mars 2015, konversationen den 23 mars 2015 avseende framtida möten och mötet den 9 juli 2015 avsåg alla sådana jobbmöten för XR med T.A.

Den 23 mars 2015 framförde P.Å.J. per sms till T.A. att de kanske skulle hoppa över veckans kvällsmöten. P.Å.J. svarade en minut senare och påtalade för T.A. att det annars var tisdag eller torsdag som var aktuellt för kvällsmöten. Därefter hade T.A. och P.Å.J. en konversation avseende att de behövde träffas för att spika de arbetsuppgifter som de behövde utföra i en ”att göra-lista” samt bestämma vilka dagar de kunde träffas. Konversationen avsåg aktiviteter för XR.

Upprättandet av tidplanen och utvecklingen av verksamheten i Tima

T.L. och P.Å.J. har inte varit delaktiga i framtagandet av den s.k. tidplanen och saknade kännedom om den.

Mötet om inköp av transportledningssystem

T.L. var den 15 april 2015 med när B.L. och T.A. träffade G.B. Det var ett kortare möte för att etablera kontakt och det förekom inte någon förhandling eller avtalsdiskussion vid mötet. T.L. var inte aktiv vid mötet.

Diskussion om T.A:s semester

T.L. och P.Å.J. hade den 7 och 8 maj 2015 en diskussion om T.A:s planer att ta sex veckors semester i början av 2016. Planerna oroade dem, eftersom de visste att Tima skulle ha få anställda. De skickade därför ett förslag på ett annat upplägg till B.L. och T.A. Förslaget gick ut på att T.A. i stället skulle ta ut långledigheten under senhösten 2015, då han alltså var anställd hos XR. Av konversationen framgår att T.L. och P.Å.J. var bekymrade över hur de skulle ta upp semesterfrågan med T.A., som vid denna tidpunkt var deras chef. De ansåg båda att det vore en bra idé om T.A. tog ut semestern under senhösten när skörden var över. Syftet med diskussionen var att förebygga en ohållbar arbetssituation i början av 2016. Den 8 maj 2015 fortsatte P.Å.J. och T.L. diskussionen om T.A:s semester. De pratade med T.A. och tog även upp frågan med B.L., för att försöka få honom att övertyga T.A. om att tidigarelägga sin ledighet. Ett argument som användes var att T.A. under hösten skulle ha intjänad semester och få lön under ledigheten, vilket han inte skulle få i början av sin anställning vid Tima. Diskussionen visar också att P.Å.J. och T.L. befann sig i en underordnad situation i förhållande till sin dåvarande chef T.A. och framtida chef B.L. De lyckades inte få B.L. att göra gemensam sak med dem och övertyga T.A. om att ändra semestern. T.A. tog ut långledigt under januari 2016.

Hysesavtalet m.m.

T.L. och B.L. hade den 4 maj 2015 en sms-konversation om ett besök i en möjlig lokal. T.L. talade om för B.L. att han inte ville följa med och titta på den då aktuella lokalen. B.L. förklarade att han gärna ville att T.L. skulle följa med, varvid T.L. svarade att han avstod och att han hade hittat en person med en lämplig lokal. Personen var T.L:s barndomskamrat J.G. Den lokal som B.L. tittade på ägdes av Svenska Foder, vilket var orsaken till att han i sms:et nämnde Svenska Foder. Den lokalen var dock inte lämplig för Timas verksamhet, varför en av J.G:s lokaler i stället blev aktuell.

Den 22 juni 2015 besökte T.L. och P.Å.J. den lokal som B.L. funderade på att hyra för Timas räkning. För B.L. var det viktigt att de som blivande arbetstagare ansåg att lokalen var lämplig för Timas verksamhet. Vid besöket fördes inga förhandlingar. Dessa hölls senare av B.L., som även skrev under hyresavtalet.

Lagerhuset

Den 4 juni 2015 hade T.A. och T.L. ett möte med Lagerhuset. Mötet skedde för XR:s räkning. Ett sådant möte brukade hållas varje vår för att göra en avstämning inför skörden. Mötet började efter lunch. Som underlag inför mötet hade de med sig den prislista som gällde mellan parterna. Mötet var klart vid 16-tiden. Det förekom inga förhandlingar avseende Tima vid mötet och B.L. var inte med på mötet.

Efter mötet kände T.L. att deras relation med företrädarna för Lagerhuset var mycket bra och att det därför fanns goda förutsättningar för att Tima senare skulle kunna få avtal med Lagerhuset. Denna goda känsla förmedlade han i ett sms till B.L. Meddelandet visar att det var viktigt för T.L. att visa sig duktig för sin tidigare och framtida chef B.L. Hösten 2015 inledde B.L. förhandlingar med Lagerhuset om ett samarbete. Det var enbart B.L. som i september 2015 förhandlade avtalet med Lagerhuset och som den 26 november ingick detta avtal.

Hemsidan

Webbföretaget Entos publicerade under några dagar i oktober 2015 av misstag en testversion av Timas hemsida. Tima bedrev då ännu inte någon verksamhet. Den riktiga hemsidan publicerades först i början av 2016, i samband med att verksamheten drog igång. Att det var en testversion som publicerades i oktober framgår bl.a. av att den saknar bilder och kontaktinformation. Vidare innehåller testversionen felaktigheter såsom att P.Å.J., T.L., och T.A. utpekas som partners (som dock i och för sig inte är synonymt med delägare), de som anges som arbetstagare ännu inte hade börjat arbeta hos Tima och att sju kunder presenteras vid en tidpunkt då Tima ännu inte hade några kunder då ingen verksamhet bedrevs. Den riktiga hemsidan presenterar fem kunder.

P.Å.J. och T.L. var inte delaktiga i arbetet med att göra en hemsida för Tima. Det var B.L. som tog fram underlag för hemsidan och som hade kontakt med företaget Entos, som konstruerade hemsidan.

Skötte sina ålägganden gentemot XR hela anställningstiden

P.Å.J. och T.L. fullgjorde sina skyldigheter gentemot bolaget under hela anställningstiden och ansträngde sig för att göra ett fullgott jobb. Vid olika former av kundmöten för bolagets räkning, t.ex. logistikmöten, var P.Å.J. och T.L. mycket noga med att agera för att tillvarata XR:s intressen. De försökte inte värva kunder till Tima.

P.Å.J. och T.L. sade upp sig från XR den 18 september 2015 och föreslog den 27 november 2015 som sista anställningsdag. Bolaget bekräftade uppsägningarna och P.Å.J. och T.L. arbetade kvar t.o.m. den 27 november 2015. Utöver de tre arbetstagarna sade ytterligare två transportledare på Agro upp sig i mitten av september för att börja arbeta hos Tima. XR kände under uppsägningstiden till att alla arbetstagarna skulle börja arbeta för Tima och bolaget undersökte P.Å.J. och T.L:s datorer och telefoner. Vidare fick bolaget kännedom om delägarskapet (som egentligen då var avslutat) senast den 16 oktober 2015 genom den felaktiga hemsidan. Bolaget kan inte ha sett detta som något allvarligt lojalitetsbrott, då det lät P.Å.J. och T.L. arbeta som vanligt under uppsägningstiden. Däremot svartmåldes de på bolagets intranät. Trots detta fortsatte de att lojalt utföra sina arbetsuppgifter under hela uppsägningstiden.

Inte brott mot företagshemlighetslagen

XR hade en mapp som kallades H-mappen och som alla eller flertalet som arbetade med administration, i vart fall alla på transportavdelningen, hade tillgång till. I den mappen fanns prislistor och avtal som undermappar för alla kunder. Det går inte att utifrån informationen som kärandeparterna lagt fram i målet avgöra i vad mån filerna i mappen om Svenska Foder utgör företagshemligheter.

P.Å.J. och T.L. har inte utnyttjat eller röjt några av XR:s företagshemligheter. Inte heller har de haft kännedom om något obehörigt angrepp. De fick först i samband med tvisteförhandlingarna kännedom om den påstådda nedladdningen från T.A:s dator.

XR:s påstådda skada

Det föreligger ingen kausalitet mellan det begränsade lojalitetsbrott som P.Å.J. och T.L. gjort sig skyldiga till och XR:s påstådda ekonomiska skada.

Att i princip alla arbetstagare på Agro och många andra arbetstagare hos XR slutade under 2015 (och även 2010) har orsakat XR kostnader. Under åren 2013–2016 slutade i vart fall elva transportledare, varav fem på Agro. Även säljare, trafikchefen för gods och två affärsområdeschefer lämnade XR under perioden. Detta är något som har påverkat kundernas val av aktör. Det har således funnits många orsaker till att kunder lämnat XR. Eftersom detta är ett tillåtet handlande kan XR inte få någon ersättning för de merkostnader som personalomsättningen kan ha medfört.

Svenska Foder hade avslutat avtalsrelationen med XR även om avtal inte hade ingåtts med Tima. Orsaken till uppsägningen var att Svenska Foder

ville få en mer intresserad och aktiv avtalspart. En pågående avtalsrelation är ingen garanti för att ett nytt avtal kommer att ingås.

XR bildades 2009. Innan bolaget bildades hade dess nuvarande dotterbolag Origo en mångårig avtalsrelation med Svenska Foder. Initialt delades ansvaret för Svenska Foder mellan fyra aktörer, varav Origo var en. Antalet parter i avtalet minskades med tiden till att bli två: GDL och Origo. GDL hade ett större geografiskt ansvar och ansvarade för fler av de stora jordbruken. Även då XR trädde in som avtalspart 2009 delades ansvaret med GDL, enligt i stort sett samma premisser.

Såsom vd för Origo var B.L. den som ansvarade för kontakterna med Svenska Foder. Även efter att XR tagit över Svenska Foder-avtalet var B.L. den som till stor del skötte kontakterna med Svenska Foder. Under denna tid ansåg Svenska Foder att kontakterna med XR:s ledning fungerade mycket bra. B.L. var även delaktig i förhandlingarna med Svenska Foder inför sista förlängningen av avtalet.

Under avtalsperioden 2013–2015 försämrades Svenska Foders relationer med XR:s ledning, som dessutom byttes ut vid flera tillfällen. Svenska Foder upplevde att det fanns ett ointresse från XR:s ledning, som ledde till att det inte skedde någon utveckling av avtalet. Missnöjet gjorde att Svenska Foder ville säga upp avtalet med XR. Däremot var Svenska Foder i stort sett nöjt med utförandet av uppdraget.

Svenska Foders missnöje med XR:s ledning, kombinerat med de mångåriga och goda relationerna med B.L., ledde till att de hösten 2014 började diskutera förutsättningar för ett eventuellt framtida samarbete. Diskussionerna kom i gång på allvar i början av 2015. Svenska Foder gav B.L. sitt avtal med XR, med därtill fogade prislister. Med detta som bas diskuterade parterna hur det nya avtalet skulle vara uppbyggt.

De priser som parterna kom överens om var något högre än vad som gällde enligt Svenska Foders avtal med XR. Det var således inte fråga om någon prisdumpning. I gengäld kom parterna överens om att aktivt verka för att effektivisera Svenska Foders logistik, för att på sikt åstadkomma lägre transportkostnader. Tima tog dessutom ansvar för ett något större geografiskt område än XR. Det avtal som Tima träffade med Svenska Foder motsvarade således inte det avtal som XR hade. Förändringarna i avtalet var ett resultat av Svenska Foders önskningar om avtalsutveckling, dvs. samma skäl som ledde till att avtalet med XR inte förlängdes. Det förändrade avtalet visar också tydligt att långa avtalsrelationer inte är någon garanti för ett oförändrat avtal, då GDL trots en lång avtalsrelation fick en viss minskning av sitt ansvarsområde.

Sammanfattningsvis kan anföras att det utbredda missnöjet såväl hos Svenska Foder som bland den dåvarande personalen på Agro talar för att XR:s avtal med Svenska Foder inte hade förlängts, även om något avtal inte hade träffats med Tima. I vart fall skulle avtalet inte ha förlängts med mer än ett år. B.L:s agerande innebär inget lojalitetsbrott eller brott mot företagshemlighetslagen. Den ekonomiska skada som XR kan ha drabbats av till följd av att bolaget förlorade Svenska Foder som kund, skulle alltså ha drabbat bolaget även förutan de ageranden som kan läggas P.Å.J. och T.L. till last som brott mot deras lojalitetsplikt.

I vart fall är den av kärandeparterna uppgivna ekonomiska förlusten för högt beräknad. Det går dock att utifrån XR:s egen information dra slutsatsen att deras beräkning av den ekonomiska skadan är felaktig. XR-koncernen hade enligt de två senaste årsredovisningarna omkring 150 anställda, varav 41 vid moderbolaget. Nettoomsättningen för koncernen varierade de tre senaste åren mellan 830 och 870 miljoner kr och vinsten varierade mellan 3,5 och 15 miljoner kr. Moderbolagets omsättning varierade de tre senaste åren mellan 620 och 650 miljoner kr och vinsten var fem till sex miljoner kr. På avdelningen Agro arbetade omkring sju anställda. Det är orimligt att vinsten för de sju anställda på Agro skulle utgöra hälften av moderbolagets vinst. Detta särskilt som moderbolagets resultat i procent av nettoomsättningen i snitt uppgick till 0,85 procent under åren 2013–2015. Samma nettoresultat beräknat på en omsättning på 65 miljoner ger ett resultat om 552 500 kr per år. Även denna uppskattning av den ekonomiska vinsten synes för hög utifrån P.Å.J:s och T.L:s kännedom om Agros tidigare vinstnivåer och med beaktande av att Agro hade fler kunder än Svenska Foder.

I intern information från XR till dess anställda daterad den 2 oktober 2015 skrev XR:s dåvarande styrelseordförande följande avseende förlusten av kunden Svenska Foder, nämligen att det ”är stora faktureringsvolymerna som påverkas, men för företaget i sin helhet har det en hanterbar påverkan då företagets intäkter styrs av provisionsnivån.” Det är således stor skillnad mellan XR:s omsättning från en viss kund och dess intäkter. Från intäkterna måste därefter samtliga kostnader för verksamheten dras av, för att få fram utebliven vinst. Även detta visar att den påstådda uteblivna vinsten är för högt beräknad.

Många av de kunder som kärandeparterna uppger att XR förlorade (utöver Svenska Foder) var nya eller hade väldigt låg omsättning 2010. De var således inte, såsom kärandeparterna påstår, historiskt trogna kunder. Flera av kunderna visade en vikande omsättning redan 2015, vilket motsäger att förlusten av kunder skulle bero på att XR förlorade avtalet med Svenska Foder.

Vad gäller övriga yrkade kostnader för andra uteblivna kunder, egen arbetstid, annonskostnader och undersökningskostnader har inte sambandet med det uteblivna avtalet med Svenska Foder överhuvudtaget utvecklats. Agro hade inga formella avtal med några andra kunder än Svenska Foder. Bolaget har såvitt P.Å.J. och T.L. vet inte förlorat några kunder på grund av den uteblivna affären med Svenska Foder. De flesta kunder har avtal eller kundrelationer med flera logistikleverantörer parallellt. Annonskostnader är något naturligt och genererar normalt även intäkter, varför dessa inte ska ses som en kostnad i detta sammanhang. Bolaget har bl.a. erhållit ett nytt tvåårigt avtal med Cementa under sommaren 2016. Vidare är det skäligt att anta att det faktum att bolaget flyttade till annan ort våren 2016 samt den personalomsättning bolaget haft har påverkat bolagets vinst negativt.

Vidare innebar det faktum att samtliga fem logistikern som var inriktade mot lantbruk sade upp sig i september 2015 att XR förlorade mycket samlad kompetens och erfarenhet, vilket i sig påverkar lönsamheten negativt. Personalens erfarenhet är viktig för att uppdragen ska kunna utföras på ett resurs-effektivt sätt, t.ex. för att undvika tomkörningar. Uppdraget för Svenska Foder skulle svårligen kunna utföras utan den samlade kompetens som dessa logistikern på Agro besatt, då de har arbetat med uppdraget under lång tid. XR angav följande i förhandlingsframställan till Unionen den 22 december 2015.

”Trots de misstankar som fanns mot de fem beslutade XR Logistik att låta dessa arbeta kvar eftersom man för att kunna fullgöra avtalet gentemot Svenska Foder hade behov av dessa tjänster.”

Arbetstagarnas missnöje med XR:s ledning och den förestående flytten av kontoret, gör att det efter Svenska Foders uppsägning av avtalet hade varit mycket lätt för en annan aktör att locka till sig personalen på Agro i syfte att få uppdraget, om inte nytt avtal redan hade ingåtts med Tima.

I övrigt hänvisas i denna del till vad Tima har anfört.

T.A.

Sammanfattning av grunderna

T.A. har inte under pågående anställning bedrivit med XR konkurrerande verksamhet.

T.A. har inte under anställningstiden eller efter anställningens upphörande obehörigen röjt eller utnyttjat företagshemligheter hos XR.

Den lista med informationskategorier som XR har påstått utgör bolagets företagshemligheter är inte företagshemligheter enligt legaldefinitionen i 1 § företagshemlighetslagen.

XR har inte lidit någon ersättningsgill ekonomisk skada på grund av att T.A. under anställningstiden skulle ha agerat illojalt eller konkurrerat med XR. Det finns inget samband mellan det påstådda brottet mot företagshemlighetslagen och det ekonomiska bortfall som XR påstår sig ha orsakats. Skadans storlek kan inte vitsordas.

Händelseförloppet

T.A. anställdes hos XR den 1 mars 2013 som transportledare och säljare. Anställningen avslutades den 27 november 2015 och han började hos Tima den 1 december samma år.

Inledande kontakter med B.L.

Under hösten 2014 och våren 2015 kontaktades T.A. av B.L. med en förfrågan om han var intresserad av att börja arbeta med B.L. i ett bolag som denne avsåg att starta. B.L. och T.A. var bekanta med varandra sedan tidigare.

B.L. berättade att syftet med det av honom tänkta bolaget var att inleda ett samarbete med Svenska Foder. B.L. redogjorde för sina diskussioner med Svenska Foder och i januari 2015 erbjöds T.A. anställning och delägarskap i det bolag som B.L. avsåg att bilda. T.A. fick även besked om att B.L. lämnat motsvarande erbjudande till P.Å.J. och T.L.

Efter vissa förhandlingar förklarade T.A. och de två andra arbetstagarna sig positiva till B.L:s förslag. Eftersom avtalet med Svenska Foder enligt B.L. inte skulle börja gälla förrän tidigast den 1 januari 2016 och då det dessförinnan inte skulle bedrivas någon faktisk verksamhet i bolaget, avvaktade T.A. med att avsluta sin anställning hos XR till slutet av november 2015.

Kopiering av XR:s avtal m.m.

T.A. kopierade den 24 februari 2015 XR:s avtal med Svenska Foder jämte bilagor till ett USB-minne. Han har även tidigare kopierat filer till ett USB-minne för att kunna arbeta med filerna på distans. Avtalet jämte bilagor med Svenska Foder har T.A. i detta fall endast använt som en plattform/mall. Bakgrunden är följande.

J.N., som 2015 var vd för Svenska Foder, träffade B.L. i samband med att B.L. höll utbildning. J.N. och B.L. kände varandra sedan tidigare. B.L. hade bl.a. varit anställd hos XR. J.N. förklarade för B.L. att han var missnöjd med XR och att han inte var intresserad av att fortsätta samarbetet med XR, varvid idén väcktes av B.L. att starta ett bolag och inleda ett samarbete med Svenska Foder. J.N. ställde sig positiv till idén. J.N. och B.L. förhandlade om ett samarbete. J.N. på Svenska Foder tillhandahöll B.L. en papperskopia av avtalet mellan Svenska Foder och XR. Det avtalet låg sedan till grund för förhandlingarna och diskussionerna mellan J.N. och B.L.

Efter att J.N. och B.L. kommit överens om alla villkoren för ett samarbete, som således i huvudsak byggde på det avtal som Svenska Foder hade med XR, åtog sig B.L. att ta fram ett skriftligt avtal med de villkor som parterna kommit överens om för undertecknande. B.L. bad T.A. att skriva avtalet utifrån den kopia av Svenska Foders avtal med XR som J.N. på Svenska Foder gett B.L. T.A. informerades i övrigt om vad B.L. och J.N. kommit överens om och som avvek från avtalet med XR.

I stället för att skriva av kopian av avtalet med bilagor som J.N. gett B.L. och på så sätt skapa ett helt nytt dokument från grunden, valde T.A. det mer praktiska och mindre tidskrävande sättet att använda motsvarande avtal som redan fanns hos XR i systemet som mall/plattform. Avtalet med bilagor i systemet var samma som det avtal med bilagor som J.N. hade överlämnat till B.L.

T.A. har således endast använt sig av XR:s avtal med Svenska Foder som en mall/plattform för att justera och ändra i för att skapa det skriftliga avtal med de nya villkoren som skulle undertecknas av Svenska Foder och Tima Logistik. T.A. har därmed inte röjt eller utnyttjat någon företagshemlighet tillhörande XR.

Delägarskap i Tima

T.A. var under en kortare tid delägare i Tima. Han erbjöds delägarskap av B.L. och tackade ja till erbjudandet. Efter att han blivit delägare men ännu inte påbörjat sin anställning hos Tima fick han kännedom av en jurist om att det var olämpligt att äga aktier i Tima till dess T.A. i vart fall avslutat sin anställning hos XR. Frågan om eventuellt nytt delägarskap i Tima är en fråga mellan honom och B.L. och sannolikt beroende delvis på utgången av den pågående tvisten med XR. T.A:s köp, ägande och försäljning av aktier i Tima har inte inneburit någon ekonomisk skada för XR.

Övertid

Att T.A. inte rapporterat någon övertid under perioden mars–juni 2015 beror på att han under perioden inte haft rätt till någon särskild övertidsersättning.

Möten utanför ordinarie arbetstid

Det har förekommit ett stort antal möten utanför ordinarie arbetstid mellan T.A., P.Å.J. och T.L. för XR:s räkning. Arbetsbelastningen var hög. T.A. arbetade mycket övertid. Särskilt P.Å.J. och T.A. hade ofta kvällsmöten. Framförallt var det frågor rörande prislistor som avhandlades dem emellan. Mötena har varit för XR:s räkning.

Det har därutöver förekommit möten mellan T.A., P.Å.J., T.L. och B.L. inför och efter att B.L. bildade Tima. Vid mötena har B.L. lämnat information om vad som händer gällande Tima och mötena har i huvudsak varit av social karaktär med anledning av att de skulle komma att arbeta ihop i Tima.

De sms som hänför sig till olika möten dem emellan, kan således antingen avse möten för XR:s räkning eller möten som inte varit för XR:s räkning.

T.A. har inte deltagit vid något möte med Svenska Foder den 10 mars 2015. Däremot har han varit B.L. behjälplig med att skriva ut avtalet inför B.L:s möte med Svenska Foder den aktuella dagen.

T.A. var närvarande på ett möte den 28 maj 2015 med Svenska Foder för Timas räkning. Mötet var av social karaktär med anledning av att Tima och Svenska Foder skulle komma att samarbeta fr.o.m. den 1 januari 2016.

De möten som hölls med Svenska Foder i maj och augusti 2015 ägde rum för XR:s räkning. T.A:s minnesbild, som han stämt av med J.O.S., är att mötet som avses i mejlet den 29 augusti 2015 inte blev av.

Tidplanen

T.A. har inte skapat den s.k. tidplanen. Han har sparat den efter att han fått den av B.L.

Kontakter om transportledningssystem

T.A. har under pågående anställning hos XR haft sms-kontakt med G.B. beträffande transportledningssystem. T.A. har vid ett tillfälle träffat G.B. tillsammans med B.L. Det var såvitt T.A. kan komma ihåg i Skövde den 15 april 2015 och huvudsyftet var att introducera B.L. och G.B. för varandra med anledning av att Tima skulle skaffa ett datasystem. Syfte med

kontakterna var att hjälpa B.L. att skaffa ett bra datasystem för Tima. T.A:s agerande har inte inneburit någon ekonomisk skada för XR.

Möte och avtal med Lagerhuset 2015 m.m.

Mötet och förhandlingen 2015 med Lagerhuset har uteslutande skett för XR:s räkning. T.A. har inte under pågående anställning hos XR fört några förhandlingar eller samtal med Lagerhuset för Timas räkning.

T.A. har öppnat dokumentet ”Transportavtal mellan XR Logistik AB och Varaslättens Lagerhus.docx” med anledning av möte med Lagerhuset för XR:s räkning. Dokumentet innehåller en prislista. Han har för XR:s räkning även öppnat andra dokument beträffande Lagerhuset.

Ekonomisk skada

I denna del hänvisas till vad Tima har anfört.

Tima

Sammanfattning av grunderna

Tima har inte i strid med företagshemlighetslagen obehörigen nyttjat eller röjt några företagshemligheter som tillhör XR. Tima har således inte vidtagit några skadeståndsgrundande handlingar.

Den lista med informationskategorier som XR har påstått utgör bolagets företagshemligheter är inte företagshemligheter enligt legaldefinitionen i 1 § företagshemlighetslagen.

Under alla förhållanden har Tima i samband med förhandlingarna och avtalstecknandet med Svenska Foder inte obehörigen utnyttjat sådan information som utgörs av XR:s påstådda företagshemligheter.

Tima har således inte vidtagit några skadeståndsgrundande handlingar. Någon skada kan heller inte ha uppstått. Det ska härvid bl.a. noteras att det är Timas uppfattning att eventuell förlust av kunder bl.a. beror på XR:s eget hanterande av kunder.

Bakgrund och händelseförloppet

B.L. har arbetat inom logistikbranschen sedan 1989. Han har bl.a. arbetat med Svenska Foder sedan 2002. Han hade lång erfarenhet och stor kännedom om sakförhållandena i branschen. Efter att han 2013 lämnade XR, arbetade han som konsult.

Under andra halvåret av 2014 träffades B.L. och J.N. i samband med ett försäljningsmöte. J.N. var då vd för Svenska Foder. Det är allmänt känt inom branschen att Svenska Foder och XR hade en avtalsrelation rörande transporter. J.N. berättade bl.a. att han som företrädare för Svenska Foder ifrågasatte om XR var rätt bolag att ha en avtalsrelation med. J.N. och B.L. initierade tillsammans diskussioner om en eventuell framtida avtalsrelation mellan Svenska Foder och ett framtida bolag. Diskussionerna under 2014 ledde inte till några konkreta resultat.

Diskussionerna återupptogs i början av 2015. B.L. var drivande och initiativtagare i affären och kunde även förmå rätt nyckelpersoner att acceptera anställning hos Tima. Tima lyckades genom B.L:s tidigare branschkunskap och sedan årtal uppbyggda affärsnätverk, bl.a. hos den verkställande ledningen på Svenska Foder, skapa förtroende för att det nystartade bolaget skulle utföra uppdraget på ett bättre sätt än XR eller annan leverantör skulle kunna leverera.

Avtalet med Svenska Foder föregicks av en sedvanlig förhandling om priser, villkor, område m.m. Förhandlingarna fördes mellan B.L. och J.N. De två gick igenom priser för 100 olika typer av transporter. Informationen om dåvarande prisläge, villkor och område som var föremål för handling m.m. tillhandahölls av Svenska Foder och var i stora delar även allmänt känd inom branschen. Den information som Svenska Foder tillhandahöll var tillräcklig för att nå en överenskommelse parterna emellan. Avtalet gällde från den 1 januari 2016 och det är således helt irrelevant om det förelegat bakomliggande formler eller inte eftersom dessa inte hade någon betydelse för valet av Tima som leverantör. I slutändan är det Svenska Foder som självt valt att inleda förhandlingar och sedermera teckna avtal med Tima. Avtalet kom att avvika från XR:s avtal bl.a. genom att priset var högre och att avtalets geografiska område utsträcktes.

I samband med förhandlingen har inte några företagshemligheter tillhöriga XR vare sig obehörigen röjts eller utnyttjats av Tima. Det rådde inte någon kunskapsidentitet mellan arbetstagarna och Tima. T.A. har inte röjt någon företagshemlig information för Tima. Inte heller har sådan information utnyttjats eller röjts för Timas räkning under förhandlingarna. Det rådde inte någon kunskapsidentitet mellan honom och Tima.

Avtalet mellan Svenska Foder och XR, inklusive prisuppgifterna och pris-sättningsmodellerna däri, har tillhandahållits av Svenska Foder. De bakomliggande formlerna i en Excel-fil har inte varit en förutsättning för Timas avtal med Svenska Foder. Dessa utgör inte företagshemligheter och har i vart fall inte röjts eller utnyttjats av Tima. Dessa eventuella formler har inte använts som ett verktyg i förhandlingen och prisnivån bestämdes utifrån en förhandling där parterna överenskom om en generell nivå som översteg den

nivå som enligt uppgift från Svenska Foder gällt enligt XR. Detta var inte en avancerad prispförhandling och det var inte en prispress eller anpassade bud som var i fokus för förhandlingen, utan kunden bedömde att Tima skulle ha bättre förutsättningar än XR att utveckla och förbättra verksamheten. Svenska Foder ville få en mer intresserad och aktiv avtalspart. Svenska Foder var bl.a. även kritisk till hur ledningen fungerade på XR.

Som en följd av att Svenska Foder och Tima träffat avtal om utförande av transporter, sade Svenska Foder upp avtalet med XR.

I övrigt åberopas vad övriga svaranden har anfört i för Tima väsentliga delar.

Ekonomiskt skadestånd

Allmänt

XR har inte drabbats av något uteblivet täckningsbidrag eller annan förlust till följd av de påstådda skadegörande handlingarna. Kärandeparterna har bevisbördan för att XR orsakats ekonomisk skada till följd av de påstådda skadegrundande handlingarna. Deloittes utredning är så bristfällig och skadeberäkningen har så många osäkerheter att den inte kan ligga till grund för beräkning av det ekonomiska skadeståndet. Det går inte att utläsa vilka kontroller eller undersökningar som Deloitte har gjort. Det framgår inte vilka dokument eller vilka personers information som Deloitte har baserat skadeutlåtandet på. Utlåtandet är helt baserat på XR:s subjektiva bedömningar och påståenden i alla delar, såsom illojalitet, brott mot företagshemlighetslagen, förlorade kunder, kausalitet, omsättning, och kostnader m.m. Inte heller framgår vilket agerande som påstås ha orsakat respektive skada. Det går således inte att närmare bemöta skadeutlåtandet, särskilt med anledning av att utlåtandet i alla centrala delar helt saknar verifierbara källor.

Det första av Deloittes yttranden är daterat den 14 december 2016 och är således upprättat efter det att stämning utfärdats och efter att målets första muntliga förberedelse hållits. I utlåtandet anges uttryckligen att det inte gjorts någon juridisk bedömning avseende påstått agerande, trots att en bedömning av skada förutsätter att man vet vad ett skadestandsgrundande agerande består i. Skadeutlåtandet baserar sig vidare helt på av XR lämnade uppgifter. Detta gör sammantaget att bevisvärdet av utlåtandet är försumbart.

Eftersom kärandeparterna inte lagt fram den utredning som varit möjlig finns det inte förutsättningar för Arbetsdomstolen att tillämpa 35 kap. 5 § rättegångsbalken.

Orsakssamband

Det finns inget skadeståndsrättsligt relevant orsakssamband mellan de påstådda skadeståndsgrundande handlingarna och den påstådda ekonomiska förlusten. Deloitte's utlåtanden innefattar ingen bedömning av om det föreligger ett sådant orsakssamband. I utlåtandena sammanblandas skada på grund av påstådd illojalitet av arbetstagarna, och skada på grund av röjande och utnyttjande av företagshemligheter. Utlåtandena säger inte något om skada orsakad av Tima eller vilken del av skadan som kärandeparterna menar skulle vara hänförlig till Timas agerande. Utlåtande avser endast ”de tidigare anställdas agerande”, och således inte Timas agerande.

Det som kärandeparterna lägger Tima till last – att bolaget röjt och utnyttjat filerna i mappen ”Svenska Foder” – har inte orsakat XR någon ekonomisk förlust.

Deloitte's utlåtanden har inte beaktat konkurrerande skadeorsaker. En orsak till att XR lidit ekonomiska förluster kan vara att många anställda har avslutat sina anställningar hos XR under såväl 2015 som 2016. Den omständigheten att anställda avslutar sina anställningar ger inte ett bolag rätt till ersättning för eventuell skada därav. Detta gäller såväl de tre arbetstagare som är aktuella i målet, som andra anställda som slutat.

Förlusten av Svenska Foder

Att avtalet mellan XR och Svenska Foder upphörde beror inte på de påstådda skadeståndsgrundande handlingarna. Svenska Foder var ute efter en annan leverantör av transporttjänster.

Att Svenska Foder valde att sluta avtal med Tima i stället för med XR hängde samman med B.L:s arbete och person. J.N. på Svenska Foder hyste stort förtroende för hans ledarskap, unika och djupa branschkunskap samt personliga renommé. B.L. hade ett antal års erfarenhet som economichef, tidigare verkställande direktör i Origo och tidigare styrelseledamot, vice verkställande direktör och affärsområdeschef respektive Key Account Manager avseende transport i XR. Det var väl känt i branschen att Svenska Foder var kund till XR och vilka som var transportledare hos XR. Det var med anledning av B.L:s arbete, och att B.L./Tima erbjöd de tre arbetstagarna anställning hos Tima, som Tima fick förtroendet att köra åt Svenska Foder. Avtalet mellan Svenska Foder och Tima hade träffades även utan de påstådda skadeståndsgrundande handlingarna.

Om avtalet mellan XR och Svenska Foder hade förlängts – vilket bestrids – hade detta förlängts med ett år, inte tre år som kärandeparterna påstår. Detta

följer av avtalet mellan XR och Svenska Foder som föreskriver en automatisk förlängning om tolv månader.

Uppgifterna om omsättningsbelopp är helt baserat på XR:s information, utan någon utredning från Deloittes sida. Vidare ger Deloittes utlåtande inte underlag för att bedöma vilket provisionspåslag som XR tillämpat respektive storleken på täckningsbidraget. Det bestrids därför att provisionspåslaget respektive täckningsbidraget varit det som kärandeparterna påstår.

Övriga kunder

Kärandeparterna har yrkat ersättning för förlust av vissa ”övriga kunder”. Även om XR efter det att Tima etablerade sig på marknaden och efter det att de anställda avslutat sina anställningar förlorat en del kunder, är det inte visat att detta har haft ett direkt samband med de påstådda skadeståndsgrundande handlingarna.

Dessutom var B.L., som var aktiv i Tima och värvade nya kunder inför starten, helt fri att bedriva konkurrerande verksamhet. Tima utnyttjade härvid ingen hos XR företagshemlig information. I vilken utsträckning de ”övriga” kunderna har övergått till andra aktörer (vilket synes vara troligt då flera av de kunder som XR uppger som förlorade kunder och kräver ersättning för inte är eller har varit kunder hos Tima) eller av andra orsaker sagt upp sina avtal med XR (t.ex. på grund av förändrade behov eller ändrade ägandeskap), synes inte ha undersökts av Deloitte.

Flera av XR:s tidigare kunder har anlitat före detta anställda hos XR, vilka i sin nya ställning valt andra leverantörer än XR när de handlar in transporter. Orsaken till XR:s kundavhopp har helt enkelt varit att XR inom det aktuella området inte haft tillräcklig attraktionskraft, bl.a. på grund av att bolaget har förlorat nyckelpersoner till nya verksamheter, däribland Tima. Att XR inte har kunnat attrahera rätt arbetstagare är något som naturligtvis kan ha påverkat deras marknadssituation, men det är en konkurrensutsatt marknad och man har inte ”rätt till sina kunder”, utan kunderna väljer själva. Flera av de kunder som XR uppger som förlorade har själva kontaktat Tima, som är en av flera aktörer.

Vidare görs samma invändningar mot den närmare beräkning av beloppen som gjorts beträffande förlusten av Svenska Foder.

Övriga kostnader

Kärandeparterna har inte visat att ”övriga kostnader” i form av internt arbete och marknadsföringskostnader har ett samband med de påstådda skadeståndsgrundande handlingarna. Det finns inte någon utredning eller redogörelse för vad

som närmare avses med ”övriga kostnader”. Det har t.ex. inte lämnats några uppgifter om vilka åtgärder som de anställda respektive styrelseledamöter vidtagit och vilket resultat detta lett till. Ett exempel är att kostnaden för arvoden till styrelsens ordförande och ledamöter uppgår till 555 865 kr, utan att det framgår vilket arbete de utfört eller hur detta relaterar till de påstådda skadegörande handlingarna.

Kostnaderna för en annonskampanj är inte en ersättningsgill kostnad. Annonskampanjen har ingenting med de påstådda skadegörande handlingarna att göra. Kärandeparterna har inte beskrivit marknadsföringsåtgärdernas syfte eller vilken effekt dessa fick.

Allmänt skadestånd

Det av kärandeparterna yrkade allmänna skadeståndet för brott mot företagshemlighetslagen är i jämförelse med tidigare praxis extremt högt. Det föreligger inga skäl för att döma ut något allmänt skadestånd.

Utredningen

Målet har avgjorts efter huvudförhandling. På kärandeparternas begäran har hållits förhör med T.h.L. (vice vd för XR), M.E. (ekonomichef vid XR), M.K. (Deloitte), M.N. (Ibas Laboratories AB), I.E. och M.F. (f.d. vd XR). På svarandeparternas begäran har hållits förhör med B.L., T.L., P.Å.J., T.A., B.G. (Kanton Finansiella Rådgivning), samt vittnesförhör med J.N. (vice vd vid Svenska Foder) och L.H. (ombudsman vid Unionen).

Parterna har även åberopat omfattande skriftlig bevisning.

Domskäl

Tvisten

Tvisten gäller för det första om arbetstagarna under sina anställningar hos XR brutit mot den lojalitetsplikt som följt av såväl deras anställningsavtal med XR som det på arbetsplatsen gällande kollektivavtalet, samt om de därför är skyldiga att betala skadestånd till XR.

Vidare gäller tvisten om arbetstagarna och Tima brutit mot företagshemlighetslagen och om de därför är skyldiga att betala skadestånd till XR.

Arbetsdomstolen inleder med att pröva om arbetstagarna har brutit mot sin lojalitetsplikt. Därefter prövar domstolen om det har förekommit brott mot företagshemlighetslagen.

Frågan om arbetstagarnas och Timas ageranden medfört skada kommer att prövas i anslutning till respektive del, medan frågan om värderingen av den ekonomiska skadan kommer att behandlas under en separat rubrik.

Slutligen kommer Arbetsdomstolen att ta ställning till hur skadeståndet ska fördelas mellan arbetstagarna och yrkandena om ersättning för rättegångskostnader.

Arbetsdomstolen vill göra en inledande anmärkning. Kärandeparternas påståenden om händelseförloppet har väsentligt byggts på slutsatser som kärandeparterna dragit av fynd som framkommit vid it-forensisk undersökning av mobiler och datorer som arbetstagarna disponerade under sin anställning hos XR. Huvuddragen av kärandeparternas påståenden har under rättegången och förhören kommit att bekräftas av arbetstagarna. Detta medför att Arbetsdomstolen för det mesta kan utgå från vad som framkommit i förhören utan att närmare redogöra för vilka slutsatser som kan dras av t.ex. enskilda sms.

Brott mot lojalitetsplikten?

Händelseförloppet

B.L. slutade som vice vd och affärsområdeschef hos XR i början av 2013. Han startade därefter en konsultverksamhet. Inom ramen för denna sammanträffade han i augusti 2014 med Svenska Foders dåvarande vd J.N., som han sedan länge haft yrkesmässiga relationer med.

J.N. har berättat följande. Vid mötet uttryckte han oro för XR, som han menade hade tappat sitt engagemang, och framhöll att han inte såg XR som den framtida partnern för Svenska Foder. B.L. gav uttryck för en vilja att ge sig in i logistikbranschen igen, vilket ledde till att de två diskuterade en idé om att B.L. skulle starta ett logistikföretag med Svenska Foder som kund.

B.L. och arbetstagarna har samstämmt berättat följande. B.L. kontaktade arbetstagarna i slutet av sommaren eller början av hösten 2014 och frågade om de var intresserade av att vara med om B.L. startade ett logistikföretag. Samtliga uttryckte intresse för detta, och T.L. har uppgett att B.L. redan då sa att det nya företaget skulle ha Svenska Foder som kund. T.A. har bekräftat att han på begäran av B.L. tog kontakt med it-leverantören G.B. i början av augusti 2014, för att få fram en prisbild avseende ett transportledningssystem så att man kunde göra en budget och se hur mycket man måste låna.

Enligt B.L. och J.N. hamnade förhandlingarna mellan dem – med J.N:s uttryck – ”i skarpt läge” vid månadsskiftet januari/februari 2015. De två

träffades och enades om prisnivåerna för ett avtal mellan Svenska Foder och Tima, varefter de med B.L:s ord ”tog i hand på det”. Något skriftligt avtal upprättades inte vid denna tidpunkt. J.N. har berättat att de överenskomna prisnivåerna var något högre än hans ursprungliga bud. Han har tillagt att priset inte var det viktigaste, utan att det avgörande för honom var att Tima hade utvecklingspotential och att B.L. hade presenterat ett starkt team. Han hade också stort förtroende för B.L. och dennes sätt att driva verksamhet. J.N. har uppgett att han inte kände till att arbetstagarna var delägare i Tima.

T.L. har berättat att han i februari 2015 fick erbjudande att bli såväl anställd som delägare i Tima, och att han tackade ja till bådadera.

Av det ovan anförda framgår att arbetstagarnas engagemang och det förhållandet att B.L. kunde presentera dem som sina framtida medarbetare i Tima, var avgörande för att uppgörelsen mellan B.L. och J.N. kunde träffas i februari 2015.

Det är ostridigt att T.A. den 24 februari 2015 laddade ner mappen ”Svenska Foder” med ca 140 filer med information om avtalet mellan XR och Svenska Foder, från XR:s server till ett USB-minne samt att han den 2 och 3 mars använde dokument från denna mapp för att redigera avtalet mellan Tima och Svenska Foder.

Den 2 mars 2015 hölls en extra bolagsstämma i det bolag som då fick namnet Tima Logistik AB. Stämman hölls, att döma av vad P.Å.J. har berättat, sannolikt per capsulam.

Av stämmoprotokollet framgår att arbetstagarna och B.L. tecknat sig för vardera en fjärdedel av aktierna i bolaget. Enligt ett återoplat aktieboksblad har dock arbetstagarna upphört att vara delägare den 2 april 2015, då samtliga aktier övergick i B.L:s ägo. I förhör med B.L. och arbetstagarna har berättats att skälet till att aktierna överläts till B.L. var att en advokat upplyst om att arbetstagarna inte borde vara delägare i ett konkurrerande bolag samtidigt som de var anställda hos XR. I förhören har även sagts att B.L. ställde ut reverser på 25 000 kr till var och en av arbetstagarna. B.L., som enligt egen uppgift fortfarande äger samtliga aktier, har berättat att tanken var att frågan om delägarskap skulle tas upp på nytt när verksamheten i Tima dragits igång. T.A. har i målet angett att nytt delägarskap i Tima är en fråga mellan honom och B.L. och sannolikt delvis beroende på utgången av den pågående tvisten med XR.

Dessa uppgifter talar, enligt Arbetsdomstolens mening, för att B.L. och arbetstagarna i april 2015 planerade för att arbetstagarna åter skulle bli delägare när deras anställningar hos XR upphört. I samma riktning talar att arbetstagarna stod upptagna som partners i den version av Timas hemsida

som publicerades i oktober 2015. Svarandeparterna menar att det var fråga om en testversion som publicerades av misstag och att sidan egentligen skulle ha publicerats först senare. Även detta talar för att tanken var att arbetstagarna skulle vara delägare när verksamheten drog i gång och hemsidan publicerades. Den slutsats som enligt Arbetsdomstolens mening måste dras av det föregående är att B.L. och arbetstagarna alltsedan februari 2015 agerade utifrån tanken att arbetstagarna skulle vara delägare i Tima. För den prövning som Arbetsdomstolen har att göra saknar det betydelse om arbetstagarna rättsligt var att anse som delägare efter den 2 april 2015.

Den 10 mars 2015 träffades avtalet mellan Tima och Svenska Foder. Arbetstagarna och B.L. har om detta berättat följande. Avtalets ingående föregicks av att B.L. kontaktade arbetstagarna för att få hjälp med att skriva ut avtalet, vilket inte kunde göras hos XR. Det bestämdes att avtalet skulle skrivas ut på T.L:s dotters arbete, där det fanns en skrivare. På kvällen den 10 mars samlades T.A., P.Å.J. och T.L. hemma hos T.L. B.L. kom dit, varefter de åkte till T.L:s dotters arbete i två bilar. När avtalet hade skrivits ut åkte B.L. ensam till Svenska Foders lokalkontor, medan övriga åkte tillbaka hem till T.L. Ingen av arbetstagarna var alltså närvarande när avtalet mellan Tima och Svenska Foder undertecknades. T.L. har berättat att ett skäl till att alla samlades den dagen och åkte med när avtalet skulle skrivas ut, var att alla tyckte det var både roligt och spännande.

Någon gång under mars 2015 har det även upprättats en tidplan över hur starten av Timas verksamhet skulle genomföras. Tidplanen har i väsentliga delar följts. Av den it-forensiska undersökningen framgår att tidplanen sparats på T.A:s dator den 21 mars, så det får förutsättas att i vart fall han varit införstådd med tidplanen.

Under våren 2015 fortsatte kontakterna med G.B. om köp av ett transportledningssystem och den 15 april hölls ett möte med honom på ett hotell i Skövde där B.L., T.A. och T.L. deltog. Kontakterna ledde till att Tima köpte ett transportledningssystem.

I slutet av mars eller början av april 2015 skaffade sig Tima en egen it-miljö och arbetstagarna fick tillgång till egna e-postadresser under domännamnet "timalogistik.se". De fick även inloggningsuppgifter till denna it-miljö.

Under de följande månaderna förekom relativt regelbundna kontakter mellan B.L. och arbetstagarna. Kontakterna skedde per telefon och sms men även genom Timas it-miljö. Kontakterna har rört varierande ämnen, såsom t.ex. Timas nya logga och en diskussion mellan P.Å.J. och T.L. om en ledighet som T.A. planerade att ta ut efter årsskiftet 2015/2016, dvs. i början av hans anställning hos Tima.

Den 27 maj 2015 hölls ett möte mellan Svenska Foder och Tima. P.Å.J. och T.A. har bekräftat att de deltog i detta möte. Redovisad sms-korrespondens tyder på att avsikten var att även T.L. skulle delta. Han har dock i förhör förnekat att han deltog. Mötet hölls endast några dagar innan Svenska Foder den 2 juni 2015 sade upp avtalet med XR till upphörande den sista december 2015. Uppsägningen sändes till T.A., vilket var naturligt då denne var ansvarig för XR:s kundrelation till Svenska Foder. Kärandeparterna har uppgett att T.A. hade förvarnat XR om uppsägningen men även sagt att denna var en formaliasak och att förlängning av avtalet skulle förhandlas.

Den 4 juni 2015 deltog T.L. och T.A. i ett möte med företrädare för Lagerhuset, som då var kund hos XR. De har berättat att det var ett av de årliga avstämningsmöten som brukade hållas inför skörden, att mötet var enbart för XR:s räkning och att det inte fördes några förhandlingar för Timas räkning. Kärandeparterna har hänfört sig till ett sms som T.L. samma dag skickat till B.L., med texten *"Ok. Vi var på lagerhuset idag. Dom skriver gärna av"*, vilket B.L. besvarade med en tummen upp-symbol, två smileys, orden "champagne till kusten" och därefter ytterligare två emojis med festliga motiv. Detta visar enligt kärandeparterna att arbetstagarna vid mötet diskuterade ett framtida samarbete mellan Tima och Lagerhuset och att det avtal som sedermera ingåtts mellan bolagen delvis var ett resultat av de kontakter som arbetstagarna haft med Lagerhuset under deras anställningar hos XR. T.L. har förklarat sitt – som han själv benämnt det – kaxiga sms till B.L. med att hans känsla efter mötet var att han fått så bra respons från transportledare på Lagerhuset att dessa nog skulle vara intresserade av att träffa avtal med honom i framtiden oavsett var han arbetade.

Arbetsdomstolen, som delar kärandeparternas bedömning att bokstäverna "av" i slutet av T.L:s sms rimligen får förutsättas vara vad som kunnat återskapas av ordet "avtal", finner att innehållet i dessa sms i och för sig skulle kunna tyda på att man vid mötet även avhandlade Timas framtida förhållande till Lagerhuset. Å andra sidan har det framkommit att Svenska Foder vid den tidpunkten fortfarande krävde att avtalet med Tima skulle hållas hemligt, vilket gör att det framstår som tveksamt om någon av arbetstagarna skulle ha valt att gå ut med information om detta till en utomstående part. Mot bakgrund härav finns det skäl att godta T.L:s förklaring som innebär att mötet avsåg XR, men att han var mån om att ha en bra relation med Lagerhuset för att senare kunna träffa avtal med dem för Timas räkning. Tima träffade avtal med Lagerhuset i november 2015.

Helgen den 5 och 6 juni 2015 träffades arbetstagarna och B.L. i Grebbestad. Det måste förutsättas vara denna träff som B.L. åsyftade med skrivningen "champagne till kusten" i det nyss återgivna sms:et. Av utredningen är

tydligt att helgen ägnats åt planering och teambuilding inför starten av Tima, låt vara att det inte finns något skäl att ifrågasätta att träffen även – som svarandeparterna gjort gällande – har varit av social karaktär.

Ett av leden i starten av Tima var att skaffa lämpliga lokaler för verksamheten. T.L. har berättat att han blev tillfrågad av B.L. om att åka med och titta på en av Svenska Foders lokaler i Skara. T.L., som inte ville arbeta i Skara, fick kontakt med sin barndomsvän J.G. som är styrelseledamot i Fastighets AB Joelin 24. J.G. kunde presentera flera alternativ, bl.a. den lokal i Lidköping där Tima i dag bedriver sin verksamhet. B.L. och arbetstagarna inspekterade lokalen den 22 juni 2015.

Arbetstagarna sade upp sig i mitten av september 2015. Vid samma tid sade två andra anställda vid XR, som även de nu arbetar hos Tima, upp sina anställningar. Det var också i direkt anslutning till detta som Svenska Foder meddelade XR att samarbetet mellan dem skulle upphöra efter utgången av 2015.

För den prövning som Arbetsdomstolen har att göra finns det inte skäl att närmare ta ställning till de ytterligare omständigheter, främst olika kontakter mellan arbetstagarna och/eller B.L. som kärandeparterna parterna anfört till stöd för sin talan i denna del.

Sammanfattningsvis visar utredningen följande.

P.Å.J., T.L. och T.A. hade redan i augusti 2014 de första kontakterna med B.L. om ett nytt logistikföretag med Svenska Foder som kund. Utredningen ger inte stöd för annat än att diskussionerna vid denna tid var av sonderande karaktär och att P.Å.J., T.L. och T.A. ställde sig positiva till en framtida anställning hos bolaget. T.A. var även delaktig i att ta fram prisuppgift för ett transportledningssystem, som underlag för en budget.

I februari 2015 har planerna på ett nytt logistikföretag tagit fastare form. Vid denna tid kom B.L. och J.N. överens om villkoren för ett avtal med Svenska Foder. Strax därefter bildades Tima med B.L., P.Å.J., T.L. och T.A. som delägare. Någon vecka senare skrevs avtalet mellan Svenska Foder och Tima under. B.L:s förhandlingar med Svenska Foder fördes alltså parallellt med att Tima bildades och att arbetstagarna blev delägare i bolaget. Av bl.a. förhöret med J.N. framgår att en förutsättning för att Svenska Foder skulle teckna avtal med Tima var att bolaget kunde uppvisa en fungerande organisation med kunniga transportledare. Även om arbetstagarna inte var direkt delaktiga i förhandlingarna om villkoren i avtalet med Svenska Foder, framgår av utredningen att de var väl informerade om avtalets innehåll och starkt engagerade i att avtalet skulle träffas, vilket för övrigt framstår som

helt naturligt med tanke på att avtalet måste ha varit av stor vikt för det bolag som de just blivit delägare i.

P.Å.J., T.L. och T.A. var under perioden den 2 mars–2 april 2015 delägare i Tima. Det är visat att avsikten var att de åter skulle bli delägare när de slutat sina anställningar hos XR. Deras medverkan har alltså avsett verksamheten i ett bolag som det var tänkt att de skulle bli delägare i. Från och med mars 2015 har arbetstagarna tagit aktiv del i förberedelserna och planeringen inför den framtida verksamheten i Tima, bl.a. genom att medverka vid inköp av transportledningssystem och hyra av lokal och genom att delta i möte med Svenska Foder. Agerandet har skett för en verksamhet som de skulle få del i vinsten från, och har varit i sådan grad gemensamt och präglat av samförstånd att det inte finns något skäl att i detta sammanhang göra skillnad på vad var och en av arbetstagarna och B.L. har bidragit med i olika delar. Att det varit B.L. som haft huvudansvaret för den praktiska förberedelsen, genom att t.ex. förhandla och sluta avtal för Timas räkning, ändrar inte den bedömningen.

Har arbetstagarna brutit mot lojalitetsplikten?

Parterna är ense om att det mellan Biltrafikens Arbetsgivareförbund och Unionen gällande kollektivavtalet innehåller en uttrycklig regel om att arbetstagare som omfattas av avtalet inte får bedriva verksamhet som konkurrerar med arbetsgivarens. Även utan en uttrycklig avtalsreglering anses en arbetstagare som bedriver verksamhet som konkurrerar med arbetsgivarens i allmänhet på ett allvarligt sätt bryta mot den lojalitetsplikt som följer av anställningsavtalet. Redan planer på eller förberedelser för sådan verksamhet kan under vissa omständigheter vara ett brott mot lojalitetsplikten (se t.ex. AD 2017 nr 12).

P.Å.J., T.L. och T.A. har på sätt som nyss beskrivits under sin anställning deltagit i förberedelser för att starta en verksamhet som skulle konkurrera med XR. Avsikten har också varit att de skulle bli delägare i verksamheten. De har härigenom på ett allvarligt sätt brutit mot sina åligganden i anställningen. En fråga är om deras illojala agerande orsakat XR ekonomisk skada.

Ansvar för ekonomisk skada

En arbetstagare som bryter mot sin lojalitetsplikt är normalt skyldig att ersätta arbetsgivaren för den ekonomiska skada som denna drabbas av som en följd av lojalitetsbrottet. En inte ovanlig situation är att en arbetstagare, som avser att gå över till eller starta verksamhet som konkurrerar med arbetsgivarens, under pågående anställning vidtar olika åtgärder för att för-

bereda eller underlätta för den konkurrerande verksamheten. I en sådan situation är arbetstagaren skadeståndsskyldig för den skada som är en följd av dessa åtgärder. Däremot är den principiella utgångspunkten att arbetstagaren inte är skyldig att ersätta arbetsgivaren för förluster som denne drabbats av till följd av arbetstagarens agerande efter att anställningen upphört. Detta sammanhänger med att arbetstagare då fritt får bedriva konkurrerande verksamhet med sin tidigare arbetsgivare, om annat inte har avtalats eller följer av lag. Motsvarande gäller för ekonomiska förluster som den tidigare arbetsgivaren drabbas av till följd av att arbetstagaren lämnat anställningen efter att ha sagt upp sig. Se t.ex. AD 2017 nr 22. Den fråga som domstolen i en sådan situation har att ta ställning till är om den förlust som arbetsgivaren säger sig ha drabbats av är en följd av arbetstagarens illojala agerande under anställningen, eller om arbetsgivaren skulle ha drabbats av denna förlust det illojala agerandet förutan.

Den skada som kärandeparterna gör gällande är att XR förlorat Svenska Foder som kund, att bolaget förlorat ett antal andra större kunder samt att bolaget drabbats av vissa merkostnader.

Förlusten av Svenska Foder som kund

Av bl.a. förhören med B.L. och J.N. framgår att skälet till att förberedelserna för att starta verksamheten i Tima inleddes redan i början av 2015 var att Tima skulle kunna ta över Svenska Foders transporter när Svenska Foders avtal med XR löpte ut vid årsskiftet 2015/16. Av förhören framgår också att en förutsättning för att Svenska Foder skulle skriva avtal med Tima, var att Tima skulle ha en fungerande organisation med erfarna transportledare som P.Å.J., T.L. och T.A. Utredningen om Timas förberedelser under 2015, den återopade tidplanen och förhöret med I.E. visar att det är rimligt att räkna med att det tar närmare ett år att starta en fungerande verksamhet av den typ som Tima bedriver. Med beaktande härav finner Arbetsdomstolen att arbetstagarnas illojala handlande under anställningen varit en avgörande orsak till att Tima kunde ta över Svenska Foders transporter redan från årsskiftet 2015/16.

Från arbetstagsidan har invänts att det för Svenska Foder inte var nödvändigt att de tre arbetstagarna var delägare i Tima, utan att Svenska Foder skulle ha träffat avtal med Tima även om Tima och arbetstagarna i stället träffat avtal om att de skulle bli anställda hos Tima med tillträde i slutet av 2015. Denna invändning saknar enligt Arbetsdomstolens mening betydelse. Eftersom B.L. och arbetstagarna har valt att genomföra starten av Tima på sätt som innefattar ett illojalt agerande, saknar det betydelse om det skulle ha varit möjligt att uppnå samma resultat utan att agera illojalt. Arbetsdomstolen behöver därför inte närmare pröva hur en sådan situation skulle bedömas.

Svarandeparterna har även invänt att XR skulle ha förlorat Svenska Foder som kund även om Svenska Foder inte träffat avtal med Tima. När det gäller att bedöma denna invändning finns det skäl att beakta följande. Avtalet mellan XR och Svenska Foder gällde för tre år, 2013–2015, med förlängning ett år om avtalet inte sades upp. XR och Svenska Foder har tidigare förlängt avtalet med tre år. J.N., som var vd för Svenska Foder, har berättat han var missnöjd med XR och avsåg att finna annan avtalspartner. Att Svenska Foders ledning hyste denna uppfattning stöds bl.a. av vad som framkommit om J.N:s kontakter med B.L. från augusti 2014. Samtidigt finns det inga uppgifter om att Svenska Foder under 2014 eller 2015 vidtagit några åtgärder för att hitta annan avtalspartner än Tima. Med beaktande härav är det inte sannolikt att Svenska Foder skulle ha sagt upp avtalet med XR, om inte avtalet med Tima hade träffats. Å andra sidan framstår det mot bakgrund av vad J.N. berättat inte som troligt att Svenska Foder skulle ha träffat ett nytt avtal med XR för tre års tid framöver. Arbetsdomstolen beaktar därvid även vad som framkommit om den oro som fanns inom XR med anledning av planerna på flytt till Skövde och den osäkerhet som rådde om nyckelpersoner inom Agro skulle följa med vid flytten.

Vid en sammantagen bedömning finner Arbetsdomstolen alltså att det är övervägande sannolikt att Svenska Foder, arbetstagarnas illojala agerande förutan, inte skulle sagt upp avtalet med XR och att detta därför skulle gällt under ytterligare ett år. Arbetstagarna ska därför ersätta den skada som XR lidit under ett år till följd av förlusten av Svenska Foder som kund. Arbetsdomstolen återkommer till värderingen av den ekonomiska skadan.

Förlust av andra större kunder

Kärandeparterna har gjort gällande att XR till följd av arbetstagarnas illojala agerande förlorat ytterligare 18 större kunder. En av dessa – Lagerhuset – har gått över till Tima. Lagerhuset skrev avtal med Tima i november 2015.

Enligt Arbetsdomstolens mening är det övervägande sannolikt att Tima inte skulle ha kunnat sluta avtal med Lagerhuset i november 2015 utan arbetstagarnas illojala agerande. På samma sätt som i fråga om Svenska Foder är det dock inte övervägande sannolikt att XR, arbetstagarnas illojala agerande förutan, skulle ha fortsatt att ha Lagerhuset som kund under mer än ett år. Arbetstagarna ska därför ersätta XR för den förlust som bolaget drabbats av genom att inte ha Lagerhuset som kund under ett år. Arbetsdomstolen återkommer till hur skadan ska värderas.

Kärandeparterna har inte gjort gällande att de övriga 17 större kunderna har gått över till Tima. Att XR förlorat dessa kunder är alltså inte någon direkt följd av att Tima under den tid arbetstagarna var anställda hos XR t.ex. bearbetat dessa kunder. I stället menar kärandeparterna att kundförlusterna beror

på att XR:s transportnätverk fallit till följd av att bolaget förlorat Svenska Foder som kund.

Arbetsdomstolen gör beträffande dessa kunder följande bedömning. Det finns inte någon närmare utredning om av vilka skäl som de berörda kunderna lämnat XR. Kärandeparterna har pekat på en möjlig förklaring. En annan möjlig förklaring är att XR blev mindre attraktiv som avtalspart som en följd av att alla transportledare vid XR:s avdelning Agro, däribland de tre arbetstagarna, slutade.

Kärandeparternas argumentation synes bygga på tanken att Tima inte hade kunnat starta utan arbetstagarnas illojala agerande och att arbetstagarna därför inte heller hade sagt upp sig detta agerande förutan. Med ett sådant resonemang skulle arbetstagarnas illojala agerande vara en nödvändig förutsättning såväl för att arbetstagarna sade upp sig som för att Tima överhuvudtaget kunnat starta konkurrerande verksamhet. Med hänsyn till att det är tillåtet för arbetstagare att sluta sin anställning och att därefter bedriva konkurrerande verksamhet, bör ett sådant påstående ha starkt stöd i utredningen för att godtas. Frågan om Tima hade kunnat starta sin verksamhet utan arbetstagarnas illojala agerande är bl.a. beroende av om Tima hade kunnat finansiera en viss uppbyggnadsfas eller om arbetstagarna under en övergångsperiod hade kunnat ordna sin försörjning på annat sätt. Någon utredning om detta finns inte. Av utredningen kan heller inte dras slutsatsen att arbetstagarna skulle ha fortsatt att arbeta för XR, även om Tima inte startats.

Mot bakgrund härav är det enligt Arbetsdomstolens mening inte visat att XR förlorat dessa 17 kunder till följd av arbetstagarnas illojala agerande.

Merkostnader

Kärandeparterna har också gjort gällande att XR drabbats av merkostnader med 1 363 000 kr till följd av arbetstagarnas illojala agerande. Kostnaderna består i första hand av merarbete för egen personal. Uppgifterna om vad detta merarbete består i är relativt vaga. Därutöver avser merkostnaderna en reklamkampanj som XR ansett sig behöva köpa för att bygga upp förtroende hos befintliga kunder och marknaden.

Enligt Arbetsdomstolens mening ger utredningen inte stöd för att dessa kostnader är en följd av arbetstagarnas illojala agerande. Det ligger närmare till hands att kostnaderna har samband med att personalen vid Agro slutade och att XR fick en ny konkurrent i Tima. Arbetstagarna är därför inte skyldiga att ersätta XR för dessa kostnader.

Allmänt skadestånd

P.Å.J. och T.L. är genom medlemskap i Unionen bundna av kollektivavtalet. De har brutit mot lojalitetsplikten enligt kollektivavtalet och har därför ådragit sig skyldighet att betala allmänt skadestånd (54 och 55 §§ medbestämmandelagen). Arbetsdomstolen anser att 100 000 kr för var och en av dem är ett skäligt belopp.

Brott mot företagshemlighetslagen?

Rättsliga utgångspunkter

Enligt 7 § företagshemlighetslagen ska en arbetstagare som uppsåtligen eller av oaktsamhet utnyttjar eller röjer en företagshemlighet hos arbetsgivaren som han har fått del av i sin anställning under sådana förhållanden att han insåg eller borde ha insett att han inte fick avslöja den, ersätta den skada som uppkommer genom hans förfarande. Med företagshemlighet avses information om affärs- eller driftförhållanden i en näringsidkares rörelse som näringsidkaren håller hemlig och vars röjande är ägnat att medföra skada för honom i konkurrenshänseende (1 § samma lag).

Enligt 8 § företagshemlighetslagen ska den som uppsåtligen eller av oaktsamhet utnyttjar eller röjer en företagshemlighet som, enligt vad han inser eller bör inse, har angripits enligt företagshemlighetslagen ersätta den skada som uppkommer genom hans förfarande.

Den som bryter mot bl.a. 7 och 8 §§ företagshemlighetslagen är skyldig att betala allmänt och ekonomiskt skadestånd (9 § företagshemlighetslagen).

Händelseförloppet

Den it-forensiska undersökningen och förhöret med T.A. visar att T.A. den 24 februari 2015 kopierade en mapp med namnet Svenska Foder från XR:s server till ett USB-minne. Mappen bestod av ca 140 filer som rörde XR:s samarbete med Svenska Foder. Av förhöret med M.N., som utfört den it-forensiska undersökningen, har framkommit följande. XR:s interna datasystem var ordnat så att inte alla arbetstagare hade tillgång till alla mappar på bolagets server. En arbetstagare som loggade in på XR:s intranät fick bara tillgång till de filer som han eller hon hade behörighet att ta del av. Mappen Svenska Foder var tillgänglig bara för de arbetstagare som arbetade med Svenska Foder. Det krävdes dock inget särskilt lösenord eller liknande för att komma åt mappen. Det som M.N. berättat bygger på uppgifter som lämnats till honom.

M.N:s uppgifter är väl förenliga med arbetstagarnas uppgifter att det inte krävdes någon särskild inloggning för att komma åt mappen. T.A. har berättat att informationen i mappen var sådan att han självklart inte skulle ha lämnat ut den om en konkurrent frågat efter den.

Av utredningen framgår att T.A. den 2 och 3 mars 2015 använde en fil från mappen Svenska Foder för att redigera ett avtal mellan Tima och Svenska Foder.

J.N., B.L. och T.A. har samstämmt berättat följande. Avtalet med Tima förhandlades fram med Svenska Foders avtal som utgångspunkt. J.N. hade, som företrädare för Svenska Foder, tillgång till aktuella priser och villkor. Han och B.L. enades om en viss höjning av prisnivån och bestämde därefter priserna för de olika typerna av transporter. J.N. upprättade ett skriftligt underlag för de priser m.m. som skulle in i avtalet mellan Svenska Foder och Tima.

T.A. har berättat att han fick ett skriftligt underlag med prisnivåer, med uppgift att färdigställa avtalet. Han valde att använda det digitala avtalet från XR:s datafiler som förlaga.

Att T.A. laddade ner hela mappen Svenska Foder på ett USB-minne har han förklarat med att informationen ”kunde vara bra att ha”. Han har dock även uppgett att han lämnade kvar USB-minnet i sitt skrivbord hos XR efter att fått ett hotfullt brev om illojalitet i samband med att han skulle sluta. Enligt Arbetsdomstolens mening finns det inte skäl att ifrågasätta T.A:s uppgifter om detta.

Arbetsdomstolens bedömning

T.A. har i sin anställning fått del av innehållet i mappen Svenska Foder. XR har hållit informationen hemlig och dess innehåll är sådant att röjandet av informationen var ägnat att medföra skada för XR i konkurrenshänseende. T.A. har förstått detta. Han har kopierat mappen och senare använt information från mappen i Timas rörelse. Han har härigenom uppsåtligt utnyttjat företagshemligheter som han fått del av i sin anställning och har därmed brutit mot 7 § företagshemlighetslagen.

T.A. var när utnyttjandet skedde en av fyra delägare i Tima och skrev avtalet på uppdrag av B.L., som var bolagets ställföreträdare. Han kände till att han olovligen utnyttjade XR:s företagshemligheter när han för Timas räkning skrev avtalet. Det har inte framkommit några omständigheter som talar för att Tima inte ska ansvara för T.A:s handlade (se AD 2013 nr 24, jfr 3 kap. 1 § och 6 kap. 5 § 3 skadeståndslagen samt prop. 1972:5 s. 475). Mot

bakgrund härav finner Arbetsdomstolen att Tima har brutit mot 8 § företagshemlighetslagen.

Det finns inga konkreta uppgifter i utredningen som visar att P.Å.J. eller T.L. själva skulle ha utnyttjat XR:s företagshemligheter eller att de skulle ha känt till T.A:s nedladdning av filerna från XR:s datasystem förrän uppgiften lades fram i denna rättegång. Redan därför har de inte brutit mot företagshemlighetslagen.

Ekonomiskt och allmänt skadestånd?

Tima har utförligt argumenterat för att det excel-dokument som utgjort underlag för avtalet med Svenska Foder innehöll flikar med formler för beräkning av priser för olika typer av produkter och att dessa formler inte fanns tillgängliga i den skriftliga versionen av avtalet samt att det därför inte hade varit möjligt för Tima och Svenska Foder att träffa avtalet utan att ha haft tillgång det bakomliggande excel-dokumentet.

Enligt Arbetsdomstolens mening kan det inte råda någon tvekan om att det förhållandet att T.A. hade tillgång till excel-dokumentet har underlättat för honom, och därmed Tima, att skriva avtalet. Det måste dock förutsättas att J.N. och Svenska Foder hade tillgång till och var väl förtrogna med de priser och principer för prisuppräknig som gällde enligt avtalet med XR. Vidare har J.N., B.L. och T.A. alla berättat att J.N. och B.L. enades om prissättningen innan T.A. gavs i uppdrag att skriva avtalet. Det finns enligt Arbetsdomstolens mening inte skäl att ifrågasätta dessa uppgifter. Mot bakgrund härav drar Arbetsdomstolen slutsatsen att T.A. och Tima i och för sig gjort en inte obetydlig tidsbesparing genom att utnyttja excel-dokumentet. Utredningen talar dock för att avtalet mellan Svenska Foder och Tima hade kommit till stånd även om något brott mot företagshemlighetslagen inte förekommit. Detta innebär att XR inte förlorat Svenska Foder som kund till följd av T.A:s och Timas brott mot företagshemlighetslagen. Inte heller kan Arbetsdomstolen finna att XR:s förlust av övriga större kunder eller XR:s merkostnader är en följd av angreppet. Kärandeparternas yrkanden om att T.A. och Tima ska åläggas att betala ekonomiskt skadestånd för brott mot företagshemlighetslagen ska därför avslås.

T.A. och Tima ska däremot solidariskt betala allmänt skadestånd till XR för brott mot företagshemlighetslagen. Arbetsdomstolen finner att det allmänna skadeståndet ska bestämmas till 100 000 kr.

Värdering av den ekonomiska skadan

Arbetsdomstolen har kommit fram till att arbetstagarna ska ersätta den förlust som XR lidit under ett år till följd av att bolaget förlorat Svenska Foder och Lagerhuset som kunder. Den fråga som Arbetsdomstolen nu ska pröva är hur denna skada ska värderas.

Ett skadestånd ska normalt bestämmas så, att den skadelidande ersätts för all skada som har orsakats av den skadevållande handlingen. Beräkningen av ekonomisk skada får ofta ske utifrån en jämförelse mellan ett verkligt händelseförlopp (vad som rent faktiskt har inträffat efter den skadegörande händelsen) och ett hypotetiskt händelseförlopp (vad som sannolikt skulle ha inträffat om den skadegörande händelsen inte hade inträffat). Detta medför bedömningssvårigheter av det skälet att det inte ens är teoretiskt möjligt att bevisa hur en komplex utveckling skulle ha varit, om den skadevållande handlingen inte vidtagits. Vad som kan bevisas är endast omständigheter som kan ligga till grund för antaganden om en möjlig händelseutveckling. När det gäller värderingen av utebliven vinst, som det här är fråga om, får bedömningen ta sin utgångspunkt i en uppskattad försäljningsintäkt under den aktuella perioden. Från denna ska dras alla kostnader som försäljningen orsakar och som inte skulle ha uppstått om någon försäljning inte kommit till stånd. Vidare ska avdrag göras för sådana besparingar som den skadelidande skäligen bort göra för att minska sin skada. Se t.ex. NJA 2017 s. 9.

Av Deloitte:s utredning framgår att XR:s försäljning av transporttjänster till Svenska Foder och Lagerhuset varierat över tid. Den sammanlagda försäljningen till de båda bolagen minskade mellan åren 2013 och 2014. Å andra sidan ökade försäljningen 2015. Eftersom det inte finns någon tydlig tendens att försäljningen ökade eller minskade är det rimligt att anta att XR:s försäljning till Svenska Foder och Lagerhuset år 2016 skulle ha motsvarat ett genomsnitt för åren 2013–2015, om XR haft kvar bolagen som kunder. De försäljningsbelopp som angivits innehåller en viss felmarginal, som Deloitte uppskattat till två procent. Arbetsdomstolen uppskattar därför att XR skulle ha sålt transporttjänster till Svenska Foder och Lagerhuset för 70 miljoner kronor.

XR:s och Timas verksamhet innebär att bolagen säljer transporttjänster, som sedan utförs av självständiga åkerier. Skillnaden mellan det som köparen av transporttjänsten betalar logistikföretaget och det som logistikföretaget betalar till åkerierna kallas i branschen för provisionspåslag. Parterna synes vara överens om att XR tillämpat ett ungefärligt provisionspåslag om sex procent. Det uppskattade försäljningsbeloppet ska därför minskas med 94 procent.

I Deloitte's utredning har vidare gjorts avdrag för lönekostnader, konsultkostnader och övriga fasta kostnader, som har sparats in. Dessa kostnader utgjorde under åren 2013–2015 ungefär hälften av provisionspåslaget.

Svarandeparterna har anfört att det av den resultaträkning för verksamhetsområdet Agro som givits in i målet framgår att XR haft ytterligare kostnader som ska räknas av. De har särskilt pekat på posterna fördelade lokalkostnader, fördelade avskrivningar och fördelade omkostnader. Kärandeparterna har anfört att kostnadsposterna avser fasta kostnader på koncernnivå och att det inte är skäligt att kräva att XR ska anpassa dessa kostnader under den period som ersättningen avser.

Arbetsdomstolen kan inte finna att de senast berörda kostnadsposterna avser kostnader som är orsakade av försäljningen av transporter till Svenska Foder och Lagerhuset. Inte heller har det varit skäligt att kräva att XR, inom den tid som XR är berättigat till ersättning för, skulle ha gjort några mer betydande besparingar avseende dessa kostnadsslag. Arbetsdomstolen beaktar därvid att även om Svenska Foder stått för en mycket stor del av verksamhetsområdet Agros intäkter, har Agro bara svarat för runt tolv procent av XR:s hela omsättning.

Med beaktande härav får XR anses ha lidit en förlust med 2,1 miljoner kronor.

Arbetsdomstolen vill i sammanhanget lägga till följande. Deloitte har i sin beräkning tagit hänsyn till inflation, ett schabloniserat kundbortfall (attrition) och en diskonteringsfaktor för nuvärdesberäkning. Arbetsdomstolen har inte beaktat någon av dessa faktorer. Eftersom det utgår dröjsmålsränta på skadeståndsbeloppet från mitten av 2016 saknas det skäl att kompensera den skadelidande för inflation. Arbetsdomstolen har gjort en konkret bedömning av hur länge det två kunderna kunde förväntas fortsätta att vara kunder. Något hänsyn till attrition behöver därför inte göras. Den skada som ska ersättas avser en förlust under 2016. Eftersom denna skada redan har inträffat behöver någon nuvärdeberäkning (diskontering) inte göras.

Fördelning av det ekonomiska skadeståndet

Av 6 kap. 4 § skadeståndslagen framgår att om två eller flera ska ersätta samma skada, svarar de som utgångspunkt solidariskt för skadeståndet. Att skadevällarna är solidariskt ansvariga innebär att den skadelidande kan kräva vem som helst av dem på hela beloppet. En skadevällare som krävs på och betalat mer än sin andel kan kräva tillbaka en del av beloppet från de övriga, dock inte mer än den del av skadeståndet som var och en av de övriga svarar för enligt den slutliga fördelningen. Skadevällaren har alltså regressrätt, jfr 2 § skuldebrevslagen.

6 kap. 4 § skadeståndslagen anger inte hur det slutliga ansvaret ska fördelas mellan flera skadevällare. Sedan gammalt är utgångspunkten att skadeståndsskyldigheten ska fördelas mellan flera skadeståndsskyldiga efter vad som är skäligt. Domstolarna tycks i tveksamma fall dela ansvaret efter huvudtalet, dvs. om två är ansvariga får de slutligen svara för halva skadan var. Se t.ex. NJA 1979 s. 773, prop. 1972:6 s. 119 f, 176 och 591. och Bengtsson & Strömbäck, Skadeståndslagen (den 1 maj 2017, Zeteo) kommentaren till 6 kap. 4 §.

Utgångspunkten om ett solidariskt ansvar tillämpas inte i den mån en begränsning i skadeståndsskyldigheten gäller för någon av skadevällarna (se 6 kap. 4 § skadeståndslagen). Om flera är skadeståndsskyldiga för ett kollektivavtalsbrott ska skadeståndsskyldigheten fördelas mellan dem efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna (61 § medbestämmandelagen). Ansvaret för skadestånd för kollektivavtalsbrott är alltså delat gentemot den skadelidande. Bestämmelsen ska tillämpas i stället för 6 kap. 4 § skadeståndslagen (se 1 kap. 1 § samma lag och prop. 1975/76:105 bil. 1 s. 331).

Arbetsdomstolen gör följande bedömning.

Arbetsdomstolen har funnit att P.Å.J., T.L. och T.A. agerat illojalt under sina anställningar hos XR på ett sätt som orsakat XR en ekonomisk skada om 2,1 miljoner kr. Deras respektive agerande har varit i hög grad samordnat och har utgjort del av en gemensam plan för att starta verksamheten i Tima. Under en period var arbetstagarna aktieägare i Tima och tanken var att de åter skulle bli delägare i Tima sedan deras anställningar hos XR upphört. Mot bakgrund härav anser Arbetsdomstolen att skadeståndsskyldigheten dem emellan ska fördelas lika, dvs. de ska slutligt betala 700 000 kr vardera. Denna bedömning ändras inte av att T.A. var mer aktiv än de två andra.

P.Å.J. var och T.L. är, medlemmar i Unionen och därigenom bundna av kollektivavtalet. De har brutit mot lojalitetsplikten i kollektivavtalet. P.Å.J:s dödsbo och T.L. är därför gentemot XR skyldiga att betala sin andel av skadan, dvs. 700 000 kr vardera av den ekonomiska skadan, med avräkning på sätt som framgår av domslutet.

T.A., som inte är bunden av kollektivavtal, har brutit mot sitt enskilda anställningsavtal och medbestämmandelagens skadeståndsregler är därmed inte tillämpliga på honom. Beträffande honom ska huvudregeln om solidariskt ansvar tillämpas och han ska åläggas att betala 2,1 miljoner kr, med rätt att avräkna vad P.Å.J:s dödsbo och T.L. betalat. Det ska tilläggas att T.A. inte kommer i ett sämre läge till följd av att dödsboet. och T.L. endast ansvarar för 700 000 kr var. Även om alla tre varit solidariskt

ansvariga, hade han varit skyldig att betala XR hela beloppet, med möjlighet till regress mot de två övriga för deras respektive andelar. Jfr NJA 2016 s. 1176.

Sammanfattning och rättegångskostnader

Sammanfattningsvis har Arbetsdomstolen kommit fram till följande.

P.Å.J., T.L. och T.A. har gemensamt orsakat XR en ekonomisk skada om 2,1 miljoner kr. T.A. ska förpliktas att betala hela detta belopp och P.Å.J:s dödsbo och T.L. en tredjedel vardera, med den avräkning som framgår av domslutet.

P.Å.J:s dödsbo och T.L. ska var och en betala 100 000 kr i allmänt skadestånd för brott mot kollektivavtalet.

T.A. och Tima ska solidariskt betala 100 000 kr i allmänt skadestånd för brott mot företagshemlighetslagen.

Kärandeparternas yrkanden avsåg drygt 10 miljoner kr. P.Å.J:s dödsbo, T.L. och T.A. har ålagts att betala ungefär en fjärdedel av beloppet. Kärandeparterna har dock vunnit frågorna om arbetstagarna gjort sig skyldiga till brott mot lojalitetsplikten samt om T.A. brutit mot företagshemlighetslagen. I tvisterna mellan kärandeparterna och arbetstagarparterna bör mot bakgrund härav vardera parten svara för sina egna rättegångskostnader.

XR har gentemot Tima helt tappat yrkandet om ekonomiskt skadestånd. De har vunnit frågan om Tima brutit mot företagshemlighetslagen och tillerkänts en mindre del av det yrkade allmänna skadeståndet. Med beaktande härav ska XR betala ersättning för tre fjärdedelar av Timas rättegångskostnader. Det yrkade beloppet är skäligt.

Domslut

1. P.Å.J:s dödsbo förpliktas att till XR Logistik AB betala 700 000 kr i ekonomiskt skadestånd, med avräkning för vad T.L. och T.A. visar sig ha betalat som ekonomiskt skadestånd utöver 1 400 000 kr.
2. P.Å.J:s dödsbo förpliktas att till XR Logistik AB betala 100 000 kr i allmänt skadestånd för brott mot kollektivavtal.
3. T.L. förpliktas att till XR Logistik AB betala 700 000 kr i ekonomiskt skadestånd, med avräkning för vad P.Å.J:s dödsbo och T.A. visar sig ha betalat som ekonomiskt skadestånd utöver 1 400 000 kr.

4. T.L. förpliktas att till XR Logistik AB betala 100 000 kr i allmänt skadestånd för brott mot kollektivavtal.
5. T.A. förpliktas att till XR Logistik AB betala 2 100 000 kr i ekonomiskt skadestånd med avräkning för vad P.Å.J:s dödsbo och T.L. visar sig ha betalat som ekonomiskt skadestånd.
6. T.A. och Tima Logistik AB förpliktas att solidariskt till XR Logistik AB betala 100 000 kr i allmänt skadestånd för brott mot företagshemlighetslagen.
7. På beloppen i punkterna 1–6 ska P.Å.J:s dödsbo och T.L. betala ränta enligt 6 § räntelagen från den 17 juli 2016, och T.A. och Tima Logistik AB från den 1 augusti 2016, allt till dess betalning sker.
8. Kärandeparternas övriga yrkanden avslås.
9. XR Logistik AB ska betala Tima Logistik AB:s rättegångskostnader med 1 137 713 kr, varav 1 017 600 kr avser ombudsarvode, med ränta enligt 6 § räntelagen på det förstnämnda beloppet från dagen för denna dom till dess betalning sker.
10. I övrigt ska vardera part bära sin rättegångskostnad.
11. Arbetsdomstolen förordnar med stöd av 43 kap. 5 § andra stycket offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) att sekretessen enligt 36 kap. 2 § samma lag för uppgifter om XR Logistik ekonomiska förhållanden som har lagts fram inom stängda dörrar vid huvudförhandlingen ska bestå.

Ledamöter: Jonas Malmberg, Dag Ekman, Christer Måhl, Charlott Richardson, Göran Söderlöf, Gerald Lindberg och Ingemar Hamskär.
Enhälligt.

Rättssekreterare: Pontus Bromander